

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 141 (8847)

TRST, nedelja, 16. junija 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

POČASEN RAZPLET VLADNE KRIZE PO LEONEJEVI ZAVRINITVI ODPSTOPA VLADE

Napovedan skorajšnji sestanek na vrhu med delegacijami levosredinske koalicije

Predsednik vlade Rumor se je včeraj sestal z republikanci in socialdemokrati ter je zaključil poizvedovalne pogovore z demokristjansko delegacijo

RIM, 15. — Predsednik vlade Rumor je danes nadaljeval s pogovori s predstavnicami vladne večine. Po včerajšnjem srečanju s socialistično delegacijo, se je danes Rumor pogovarjal z republikanci, socialdemokrati in demokristjani. Pogovori se vrtili okrog spornih gospodarskih vprašanj, ki so spravila v krizo sedanjo vlado. Kriza je bila že v polnem teku, ko je predsednik republike Leone sklenil, da ne bo dal nobenemu mandatu za sestavo nove vlade, ampak ji zavrniti odstop in pozval vlado, naj v korist države ostane na oblasti in naj se vladne stranke dogovorijo med seboj.

Včerajšnji in današnji pogovori predsednika vlade so bili bolj poizvedovalnega značaja. Za sedaj so vse delegacije treh vladnih strank in republikanci, ki podpirajo vlado od zunaj, izjavili, da so na razpolago za nadaljnja pogajanja, da se najde sporazum in prepreči vladna kriza v tem resnem gospodarskem in političnem položaju, ki ga prežvlja država.

Tako so republikanci ponovno potrdili, da ne nameravajo vstopiti v vlado in da jo bodo še naprej podpirali od zunaj. Obenem pa je njihov voditelj La Malfa vnovič izjavil, da bodo gospodarska vprašanja šele tedaj rešena, ko bodo »sindikati razumeli«, da ne morejo zahtevati vloge odločujočega partnerja v vlado. La Malfa je napisal članek za glasilo

svoje stranke »Voce repubblicana«, v katerem trdi, da je gospodarska kriza nastala kot posledica generacijskega odnosa med vlado in sindikatom. La Malfa se zelo pogosto zaganja v sindikate in zahteva od ostalih strank leve sredine, da se sindikalni vpliv omeji v institucijske pristojnosti sindikata.

Socialdemokrati pa so po današnjem pogovoru z Rumorjem ponovili svoja prejšnja stališča, da niso hoteli krize in da so vedno na razpolago vsem strankam leve sredine za nadaljevanje sodelovanja v Rumorjevi vladi.

Po današnjih pogovorih predsednika vlade Rumorja, ki so se zaključili s srečanjem z demokristjansko delegacijo, so sklenili, da bo v ponedeljek ali najkasneje v torek sestanek na vrhu štirih

strank leve sredine, katerega se bodo udeležili tajniki štirih strank, predsedniki senatnih skupin, predsedniki poslanskih skupin in načelniki vladnih delegacij posameznih strank. Datum in uro sestanika bo določil predsednik vlade Rumor.

Nepriznani sklep predsednika republike Leoneja, da zavrne odstop vlade s pozivom, naj nadaljuje s svojim delovanjem in naj se vladne stranke pobotajo, je zelo pomirilo duhove in je blagodejno učinkovalo na ostre polemike, ki so se v prvih dneh vladne krize razvlele predvsem med demokristjani in socialisti.

Cepprav je težko reči, kako se bodo pravzaprav pogajanja med vladnimi strankami zaključila, vada obče prepričanje, da se bodo vladne stranke dogovorile in da bodo našle sporazum predvsem o gospodarskih vprašanjih, se pravi o ukrepih, ki jih je treba sprejeti, da se ublaži gospodarska kriza in da se postopoma spravi gospodarstvo na nogo, da ne bo več grozila recesija. Razumljivo je, da to še ne pomeni, da bodo s pomirjenjem med strankami leve sredine odstranjeni politični vzroki, ki so poleg gospodarskih botrovali odstopu pete Rumorjeve vlade. Odprta ostanejo še vedno vprašanja velikega notranjega spora v sami krščanski demokraciji, ki se je zaostrijo po porazu na referendumu, ostane odprto vprašanje odnosov s sindikati, katerim je vlada dolžna dati točen odgovor na gospodarsko in socialno platformo, ki so jo predložili vladi na sestanku 2. maja, ostaja še vedno odprto vprašanje boja proti fašističnemu prevratništvu, ki je v zadnjih dneh popustil.

V primeru, da se vladne stranke ne bi dogovorile za nadaljevanje sodelovanja, bo predsednik Rumor prisiljen potrditi predsedniku republike odstop vlade. V tem primeru bo moral predsednik Leone izbrati novega mandatarja, ki mu sedaj predvsem zaradi sporov v krščanski demokraciji ni uspelo, da bi ga našel. Zato se je odločil, kot smo omenili, za zavrnitev odstopa vlade.

Jutri začetek sindikalnih skupščin o vladni krizi

RIM, 15. — V okviru sklepov, ki so jih nedavno sprejeli na seji izvršnega odbora federacije CGIL, CISL in UIL, se bodo v ponedeljek začele skupščine sindikalnih voditeljev in delavcev na raznih delovnih mestih. Na njih bodo voditelji federacije seznanili sindikalne aktiviste in delavce o vladni krizi in o vprašanjih, ki se nanašajo na pogovore med federacijo in vlado, ki so bili odloženi zaradi odstopa vlade. Zato te skupščine so bili mobilizirani vsi sindikalni voditelji. Tako bo v ponedeljek govoril v Terniju glavni tajnik CGIL Lama, drugi sindikalni voditelji se bodo udeležili skupščin v Reggio Calabrii, Sestri Ponente, Tarantu in Padovi.

Moro na Malti

LA VALLETTA, 15. — Zunanji minister Moro je opravil danes kratke, komaj 6-urni obisk na Malti, kjer se je udeležil svečanosti ob odprtju novega sedeža italijanskega kulturnega instituta. Ob tej priložnosti se je Moro sestal tudi s predsednikom malteške vlade Mintoffom, s katerim se je pogovarjal podružno uro o vprašanjih skupnega interesa. Med drugim sta Moro in Mintoff obravnavala stanje odnosov med Evropsko gospodarsko skupnostjo in

Danes na Sardiniji deželne volitve

CAGLIARI, 15. — Na Sardiniji bodo jutri volili za obnovev deželnega sveta. Vpisanih volivcev je 939.006, med njimi je 20.000 žensk več kot moških. Na volitvah bodo izvolili 75 deželnih svetovalcev. Na volitvah leta 1969 je imela krščanska demokracija relativno večino (44,58 odst.), na političnih volitvah leta 1972 pa so demokristjani dobili komaj 40,9 odstotka. Omeniti je treba, da je bila krščanska demokracija na Sardiniji porazena tudi 12. maja letos na referendumu. Zato je KD močno posegla v volilno kampanjo na otoku, ker se boji, da bo poraz na referendumu negativno vplival tudi na volilni izid.

NA LJUBLJANSKEM GRADU ODKRIT SPOMENIK KMEČKIM PUNTOM

Povezanost fevdalne revolucije z narodnoosvobodilnim bojem

Slavnostni govor Edvarda Kardelja - Punti so nastali iz zavesti, da je treba spremeniti zastareli fevdalni red

Edvard Kardelj je odkril spomenik kmečkim puntom na ljubljanskem gradu

VEDNO VEČJI ŽIVLJENJSKI STROŠKI

V maju podražitev potrošnega blaga

V primerjavi z aprilom se je potrošno blago podražilo za 1,4 odstotka, z lanskim majem pa za 15,6 odst.

RIM, 15. — Draginja noče popustiti. Tudi v maju so se cene živil in drugega potrošnega blaga zelo povišale. Po podražitvi za 1,2 odstotka v mesecu aprilu, v primerjavi z mesecem marcem, je podražitev v maju znašala 1,4 odstotka, v primerjavi z aprilom.

Po podatkih osrednjega statističnega zavoda pa je razvidno, da so se cene potrošnega blaga za delavske in uradniške družine v maju povišale za 15,6 odstotka, v primerjavi z majem lanskega leta. To je zelo visoka podražitev, če upoštevamo, da so običajno cene spomladi nekoliko nižje, zlasti pa se cene živil. Statistični zavod pa je ugotovil, da so se živila tudi v maju, v primerjavi z aprilom, podražila za 1,1 odstotka, stanovanje za 0,8 odstotka, javne storitve in javni prevoz pa za 2,1 odstotka. V primerjavi z lanskim majem pa so se živila podražila za 13,8 odstotka, oblačila za 16,9 odstotka, električni tok in kurjava za 38,6 odstotka, stanovanje za 2,2 odstotka, javne storitve in javni prevoz za 19,1 odstotka.

Draginja torej vzporedno narašča z inflacijo line, ki je v zadnjih mesecih znatno izgubila na vrednosti, zlasti v primerjavi z ostalimi valutami zahodne Evrope. Prav tako narašča primanjkljaj plačilne bilance, kar vse skupaj šibko gospodarsko moč države, obenem pa hudo izpodrja kupno moč delavskih plač.

Danes v SZ volitve za obnovitev vrhovnega sovjeta

MOSKVA, 15. — Jutri bodo v Sovjetski zvezi volitve za obnovitev vrhovnega sovjeta, najvišjega zakonodajnega organa, ki ga sestavljata dve zbornici: sovjet zvez in 767 poslancev iz sovjet narodnosti, v katerem so paritetno zastopane republike in dežele. Volivcev je približno 190 milijonov, namreč vsi državljani, ki so izpolnili 18. leto starosti.

Britansko-zahodnonemški pogovori v Londonu

LONDON, 15. — Zahodnonemški zunanji minister Genscher se je sestal danes v Londonu s svojim britanskim kolegom Callaghanom, s katerim je imel daljši razgovor o vseh najvažnejših problemih se-

danega momenta. Ob koncu pogovorov so izjavili, da je prišla do izraza široka soglasnost stališč v sklopu obravnavanih vprašanj. Genscher in Callaghan sta govorila predvsem o problemih konferenčnega o evropski varnosti in sodelovanju, o današnjih pogajanjih za zmanjšanje oboroženih sil v srednji Evropi in o berlinskem vprašanju. Pač pa sta se ministra sama dotaknila problemov, ki zadevajo Evropsko gospodarsko skupnost, saj so bila ta vprašanja predmet razprave na nedavnem ministarskem svetu dežev v Luksemburgu. Končno sta ministra govorila tudi o politiki NATO v zvezi z bodočim zasedanjem zunanjih ministrov za zveze, ki bo prihodnji tork v Ottavi.

PRIHODNI TEDEN V MAKEDONIJI

SEMINAR ZDRUŽENIH NARODOV O ZAŠČITI NARODNOSTNIH MANJŠIN

Razprava o zaščiti človekovih pravic na notranji in mednarodni ravni - Seminar se bo zaključil s skupnim poročilom

V torek, 25. junija se v Makedoniji v čudovitem okolju Ohridskega jezera, prične na Ohridu seminar združenih narodov o izboljšanju in zaščiti človekovih pravic nacionalnih, etničnih in drugih manjšin, ki bo trajal do 8. julija. Seminar bo imel izrazito delovno obsežje, saj bodo udeleženci vsak dan zasedali dopoldne in popoldne, na njem se bodo izvršili številni referati, ki jih pripravljajo mednarodne skupine znanstvenikov iz vsega sveta. Razen prvega dne, ko bo svečana otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva, si bodo nato sledili referati ter poročila, na osnovi česa dogovorjena dnevna reda, ki predvideva ločitev tematike na dve vprašanji:

1. Ukrepi, da se manjšinam zagotovijo človekove pravice na notranji ravni in v tej zvezi:
 - a) Pravni položaj manjšin;
 - b) Uživljanje državljanstvih in političnih pravic;
 - c) Uživljanje gospodarskih, socialnih in kulturnih pravic.
2. Meddržavno in svetovno sodelovanje s ciljem izboljšanja zaščite manjšin:
 - a) S pomočjo dvostranskih in večstranskih sporazumov;
 - b) S pomočjo preučevanj in študij;
 - c) S pomočjo kulturnih in drugih konvencij med skupinami, ki jih vežejo nacionalne, etnične ali druge vezi;
 - d) Vloga manjšin pri krepitevi oziroma razumevanja in sodelovanja med državami.

Na seminarju bodo navzoči uradni predstavniki iz naslednjih držav: Avstralije, Avstrije, Brazilije, Bolgarije, Čada, Kitajske, Kolumbije, Kube, Cipra, Ekvadorja, Egipta, Etiopije, Francije, Gane, Gvajane, Madžarske, Indije, Iraka, Italije, Nigerije, Perua, Poljske, Tajlandije, Sri Lanke, Sudana, Švedske, Turčije, Sovjetske zveze, Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Jugoslavije, Zaira in Zambije. Prisotni bodo tudi številni opazovalci in med njimi tudi Zahodne Nemčije.

Poleg tega se bodo seminarja OZN udeležile razne mednarodne organizacije, kot so specializirane organizacije OZN, združenje veteranov, mednarodne organizacije dela, arabske lige, itd. Italijo bosta zastopala prof. Capotorti iz Neapla in prof. Spertutti iz Rima.

Za seminar se je zelo podrobno pripravila večja jugoslovanska skupina strokovnjakov, ki bo nastopila v obeh skupinah s temeljitimi deli, saj je znano, da ima Jugoslavija marsikaj pokazati in da je lahko za marsikoga vzgled za reševanje nacionalnih vprašanj. Poleg tega bodo na seminarju priredili razstavo o položaju narodov in narodnosti v Jugoslaviji ter bo izšla posebna knjiga. Jugoslovanski strokovnjaki bodo izdelali okrog petnajst pismenih referatov in med njimi dva osnovna, ki ju bodo prebrali: s področja notranje ureditve Jondić (ki bo sestavil enega izmed osnovnih referatov tudi za našo tržaško konferenco o manjšinah), s področja mednarodnih odnosov pa Belovski in Deyetak.

Osnovni cilj seminarja izhaja iz dnevnega reda, ki je zelo širen in ki dopušča poglobljeno razpravo. Seminar bo velika priložnost, da se pomaga dejavnosti OZN in drugim mednarodnim organizacijam ter institucijam, ki se ukvarjajo s pravno zaščito manjšin in da se to argumentira z rešitvami, ki so bile že dosežene na državnih ravneh.

svetu. Glede položaja na Bliznjem vzhodu pa je Nixon ugotovil, da so bili že storjeni važni koraki na poti k miru, da pa je treba večji del poti še prehoditi. Končno je Nixon poudaril izredno trdnost obstoječih vezi med Saudsko Arabijo in ZDA.

Na letališču v Damasku so ameriškega predsednika pričakali sirski predsednik Asad, predsednik vlade Alubi in zunanji minister Kaddam z drugimi visokimi osebnostmi. Sprejem, ki ga je bil deležen Nixon pri prebivalcih Damaska, je bil razmeroma tople, posebno če upoštevamo, da je še pred nekaj tedni Sirija smatrala ZDA za sovražno državo zaradi podpore, ki jo Američani nudijo Izraelu. Po drugi strani pa se seveda sprejem v Damasku nikakor ne more primerjati z entuziazmom, ki so ga pokazali prebivalci Kaira in Aleksandrije. Kot smo omenili, se bodo uradni pogovori začeli jutri, če danes pa sta imela Nixon in Asad polurno srečanje, med katerim je bil govor predvsem o sirskih načrtih za gospodarski razvoj in rekonstrukcijo države ter o dvostranskih odnosih.

V Izraelu, kamor bo ameriški predsednik prispel jutri popoldne pa se medtem vedno bolj širila nezadovoljstvo in zaskrbljenost zaradi velikega uspeha, ki ga je Nixon doživel v vseh arabskih državah, ki jih je doslej obiskal. O tem priča tudi dejstvo, da si predstavniki telavivske vlade na vse načine prizadevajo, da bi pomirili javno mnenje in ga prepričali, da ZDA niso obrnile hrbta Izraelu, čeprav so v določeni meri spremenili svojo politiko do Arabcev. Podpredsednik vlade in zunanji minister Alon je danes, če četrti v zadnjih dneh, govoril po radiu in izrazil spopolno zaupanje v obljube, v obveze in v namene predsednika Nixona. Izrael — je nadaljeval Alon — nikakor ni zaskrbljen zaradi razvoja odnosov z ZDA.

Dejansko pa, kljub Alonovim izjavam, zaskrbljenost ostane: že pred začetkom Nixonove ture na Bliznjem vzhodu so politični krogi v Tel Avivu opozarjali na nevarnost pretresnega zbližanja med Američani in Arabci, v takem vzdušju pa je kot bomba odjeknila vest, da bodo ZDA dobavile Egiptu tehnično in materialno pomoč za proizvodnjo jedrske energije v miroljubne namene. V Izraelu se namreč sprašuje, ali bodo ZDA sposobne nadzorovati bodoče jedrske centrale v Egiptu in preprečiti, da bi proizvajala jedrsko energijo tudi v vojne namene. V tej zvezi je Alon danes dejal, da ne obstaja nobena nevar-

nost, saj so ZDA dale zadostna jamstva, po drugi strani pa je podpredsednik vlade opozoril, da tudi Izrael razpolaga s lastnimi jedrskimi reaktorji, ki si ga je preiskrbel za zasluge sporazuma z ZDA, ter da bo v kratkem začel graditi jedrsko centralo, prav tako z ameriško pomočjo.

O sorazmerni napetosti v ameriško-izraelskih odnosih pričajo tudi težave, ki so nastale v pripravljanju programa Nixonovega obiska v Izraelu. V pogovori med ameriško in izraelsko komisijo, ki pripravljata program obiska, je prišlo do številnih sporov. Med drugim je izraelski predsednik Nixonov odločilo, da bi zasebno obiskal vzhodni del Jeruzalema, ki so si ga Izraelci priključili po šestdesetletni vojni leta 1967. ZDA, prav tako kot skoraj vse ostale države, niso priznale priključitve, vendar pa so številni tuji državniki, ki so prišli v zadnjih dneh v Izrael, obiskali tudi vzhodni del mesta, pa čeprav kot zasebniki. Drugo dejstvo, ki je izrazilo negotovost Izraelcev, pa je znatna omejitev priselov časnih karjer, ki bodo lahko prislovali raznim svetovnim obiskovalcem. Ameriški organizatorji so sicer pojasnili, da je to nujno iz varnostnih razlogov, Izraelci pa to tolmачijo kot željo Washingtona, da bi zmanjšal težo Nixonovega obiska v Izraelu.

DANES

Rumor je tudi včeraj nadaljeval s poizvedovalnimi pogovori s predstavnicami strank leve sredine in jih zaključil s srečanjem z demokristjansko delegacijo. Za sedaj so sklenili, da bo jutri ali najkasneje v torek sestanek na vrhu strank leve sredine, ki se ga bodo udeležili tajniki strank, predsedniki senatnih in poslanskih skupin ter voditelji delegacij v vladi. V prihodnjih dneh torej bi morale biti jasno, ali bodo stranke leve sredine pritrldno odgovorile na poziv predsednika republike, naj se pobotajo, ali pa ne. Če se ne bodo dogovorile, bo vladna kriza nadaljevala svojo pot ob običajnem postopku in bo moral predsednik republike imenovati novega mandatarja.

Uspeh, ki ga je ameriški predsednik Nixon doživel med obiskom v Kairu ter ugoden polek razgovorov, ki jih je imel v

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 15. — Na ljubljanskem gradu je bila danes o srednja in hkrati skopna slovesnost v počastitev 500-letnice kmečkih puntov v Sloveniji. S to priložnostjo so se končale številne prireditve, ki so potekale po raznih krajih Slovenije in Hrvaške v spomin na kmečke upore slovenskih in hrvaških kmetov proti tedanjim fevdalciem.

Na prostavi v Ljubljani so bili navzoči številni udeleženci iz vseh krajev Slovenije in Hrvaške, med njimi Edvard Kardelj, Stane Dolanc, Sergej Kraigher, Jakov Blažević, Milka Planinc, France Popit, Marjan Breclji, Mitja Ribič, Andrej Marinc in drugi.

Med udeleženci slovesnosti so bili tudi predstavniki zamejskih Slovencev iz Italije in Avstrije.

Na slovesnosti je govoril član predsedstva SFR Jugoslavije Edvard Kardelj, ki je tudi odkril spomenik kmečkim puntarjem, delo znanega slovenskega kiparja Stojana Batića.

Proslavo so končali z umetniško prireditvijo, na kateri so sodelovali združeni pevski zbori slovenske filharmonije, ljubljanske Opere in RTV, recitatorji in godba ljudske mlade.

Edvard Kardelj je v svojem govoru poudaril, da je bilo kmečkim uporom za revolucionarni boj na slovenskih tleh in da so se vplivi te posledice uporov globoko zadržali v slovenski zgodovini. Njihova tradicija je postala nepretrgani vir slehernega ljudskega, demokratičnega in revolucionarnega gibanja ter sleherne napredne misli in kulture v Sloveniji.

Ta skoraj dvestoletni boj slovenske »uboge gmaine« je bil revolucionarni spopad s celotnim tedanjim fevdalnim sistemom. Se več, po svoji dolgotrajnosti in po silah, ki so se vključevale v boje in po revolucionarnem programu, sodijo kmečki upori po Sloveniji in na Hrvaškem ter drugih avstrijskih pokrajinah med največja revolucionarna gibanja v fevdalni dobi Evrope.

V Alžirju so se neprisikavano prekinila pogajanja med portugalskim zunanjim ministrom Soaresom in predstavnikoma PAIGC o neodvisnosti Gvineje - Bissau. Kaže, da je sporna točka usoda Kapverdskih otokov, ki bi jih Lizbona rada obdržala v svojem nadzorstvu iz strateških razlogov. Soares je v svojih izjavah časniki karjem bil kljub temu optimisti. Napovedal je, da se bodo pogajanja nadaljevala, datum pa bodo določili po posvetovalnih z lastnimi vladami. Soares je nato odpotoval v Lizbono, vendar se bo še danes udeležil zasedanja NATO v Ottavi, kjer se bo srečal s Kissingerjem.

Iz tega gibanja je nastalo od 16. do 18. stoletja po Sloveniji več kmečkih vstaj, med njimi pet velikih, kot je bil upor leta 1515, vstaja Matije Gubca 1573, Tolminski punt 1713 in drugi. Vsi ti upori niso nastajali iz obupa kmetov, pač pa iz zavesti, da je treba spremeniti zastareli fevdalni red.

Edvard Kardelj je zlasti poudaril velik pomen, ki ga imajo veličastno obdobje revolucionarnega boja kmečkih puntarjev za celotno zgodovino slovenskega naroda. Zlasti je pomembna vstaja leta 1514 in 1515, ki je prvič po mnogih stoletjih združila v skupnem boju skoraj vse slovenske pokrajine in pritegnila v svoje vrste večino uboge slovenske gmaine. Tedaj je bila za nekaj mesecev tudi vzpostavljena na največjem delu slovenskega ozemlja puntarska oblast. Tako vrenje pa je pripravilo tudi pogoje za slovensko reformacijo, ki se je pojavila kmalu po kmečki vstaji. Edvard Kardelj je omenil pomembnost medsebojne zgodovinske odvisnosti kmečkega punta tiste dobe in pojave reformacije. Iz teke odvisnosti je nastala tudi prva tiskana slovenska knjiga. Tako je »uboga gmaina« postala tudi politični dejavnik in je omogočila uveljavitev slovenskega jezika v celotni tedanji družbi, saj je tudi protifevdalni boj bil priljubljen uporabljati slovenski jezik in tiskati slovenske knjige.

Zgodovinski pomen kmečkih uporov povezuje protifevdalni revolucijo slovenskih kmetov z narodnoosvobodilnim bojem in socialistično revolucijo našega časa, je dejal Edvard Kardelj. Ta dva dogodka stoletja stola, vendar ves ta čas ni ugasnila tradicija revolucionarnega boja slovenskih kmetov. Če danes odkrivamo spomenike kmečkim puntarjem jih ne odkrivamo toliko zaradi spomina na tedanje boje in žrtve, pač pa zato, da z njimi potrdimo zavest, da so obstoj, napredek in kultura zlasti malega naroda kot je slovenski, odvisni predvsem od zavestne akcije ljudskih množic, oziroma najbolj naprednih razredov, in od jasni cilj celotnih dejavnosti teh množic.

Ko je primerjal tedanje boje z narodnoosvobodilnim bojem je Edvard Kardelj poudaril, da se je slovenski narod v zadnji borbi zmagovito lotil revolucionarne preobrazbe, ker mu je partija postavila jasen program, ker je bil povezan z bojem vseh drugih jugoslovanskih narodov in ker je bila ureničena enotnost in zveza delavcev in kmetov ter napredne inteligence.

V drugem delu govora je Edvard Kardelj obširno razložil sedanje razmere v kmetstvu in politiko Jugoslavije na področju kmetstva, ki je dobila novo potrdilo na nedavnem 10. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije.

Edvard Kardelj je končal svoj govor z besedami: »Proletarci! Socialistična revolucija odkriva v Sloveniji spomenik revoluciji fevdalne uboge gmaine«. Naj večno živi spomin na boje in žrtve ene in druge revolucije, ki sta dali tako bogate sadove sedanjim in prihodnjim rodovom slovenskega naroda.»

DRAGO KOŠMRLJ

Slovenski otrok v slovensko šolo!

V petek, 14. junija, se je začelo vpisovanje otrok v 1. razred osnovne šole. Vpisujejo se otroci, ki bodo do konca letošnjega leta dopolnili šest let. Vpisovanja sprejemajo učitelji na vseh šolah. Staršem, ki imajo otroke za vpis v osnovno šolo, priporočamo, naj čimprej opravijo svojo dolžnost.

To je suhoparno obvestilo za vse starše, slovenskim staršem pa gre še posebej poziv, naj opravijo svojo dolžnost kot starši in kot člani slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Vsa naša skupnost, ne samo posamezne družine, je zainteresirana, da so noben otrok ne poruži in v oddaji, ampak da se uči in vzgaja v slovenski šoli, v svojem materin jeziku. Predvsem je to korist samemu otroku, ki se v svojem okolju lažje in z večjim uspehom ter zadovoljstvom uči in nauči. Na to naj pomislijo zlasti tisti starši, ki se oklevajo, ali jih nekdo nagovarja in prepričuje, naj napišejo svojega otroka v italijansko šolo. Žal, se taki primeri še ponavljajo. Nekateri klonijo, ko pa otrok doraste in občuti krivico, padajo na račun staršev hudi občutki. Ni treba namreč dolgo in podrobno opisovati, kako razna podjela in ustanove iščejo mlado delovno silo, ki obvlada slovenski jezik.

V slovenski šoli se otrok uči v svojem materin jeziku in se nauči tudi italijanske, v italijanski šoli pa se otroci učijo samo v italijanski, o slovenskem jeziku, kulturi in zgodovini pa nimajo niti pojma. Ali naj pošljemo svojega otroka, otroka slovenskih staršev v tako šolo, v kateri bo pozabil svoj materin jezik in ne bo ničesar izvedel o svojem nerodu?

Slovenski otrok spada samo v slovensko šolo!

Resolucija o nujnosti konzorcija za mestne in pokrajinske prevoze

V jeseni bo dograjena športna palača - Svetovalca Del Tutta bo zamenjal Pesante

Na petkovi seji tržaškega občinskega sveta so poleg izvolitve petih članov sveta gorske skupnosti, o kateri smo že poročali, obravnavali tudi nekatera druga važna vprašanja in so, predvsem z glasovi leve sredine in KPI, odobrili resolucijo občinskega odbora, ki se zavzema za publicizacijo mestnih in pokrajinskih javnih prevozov. Resolucija je v bistvu uperjena proti stališču dežele, ki pripravlja ustave zakon, iz katerega pa izključuje mestne avtobusne prevoze in ki se zavzema za podporo zasebnim avtobusnim podjetjem.

V začetku se je odbornica Benigneva odgovarjala na vprašanja komunističnih svetovalcev Spetića in Zorinjeve glede prevozov otrok v otroški vrtec v Lonjerju in glede razdeljevanja brezplačnih šolskih knjig. Svetovalec Spetić je očital občinski upravi, da se je v zvezi z ustanovitvijo italijanskega otroškega vrtca v Lonjerju poslužila čudnih metod zbiranja italijanskih otrok, ki so jih nabrali po raznih krajih. V tej zvezi je prišlo do ostrejših obtožb in polemik med odbornico in svetovalcem.

Daljša razprava se je vnela tudi o gradnji športne palače, oziroma sklepa, ki predvideva nabavo opreme. V tej zvezi sta najprej podžupan Giuricin, nato pa župan Spaccini, povedala, da bodo julija dogradili poslopje, avgusta bo do postavili osnovno opremo, tako da bodo lahko v tej sezoni redne tekme prvenstva v košarki. Ne bo do pa se uredili stopnišča za občinstvo, za kar skrbi holandsko podjetje Janssen, ki bo izdelalo tudi svetlobno elektronsko desko za objavljanje rezultatov.

Do daljšega prekanja je prišlo v zvezi z ostavko svetovalca PSI Del Tutta, katerega je formalno zamenjal Segene. Ugotovili so namreč, da občinski svet ne more legalno zasedati in sklepati, če niso v redu zastopani vsi svetovalci. Segene pa ni podal predpisanega dokaza o pismenosti. Iz teav so se rešili tako, da so ga formalno potrdili za svetovalca, čeprav je znano, da bo tudi Segene podal ostavko, ker se je odločil za delo v sindikatu in da bo njegovo mesto v občinskem svetu prevzel svetovalec PSI prof. Pesante.

Ob zaključku je občinski svet potrdil sklep občinskega odbora iz 1972. leta o dodelitvi studije za razmetje in za pripravo materiala za podrobne urbanistične načrte za kraške vasi.

Sindikalne volitve tržaških časnika

V časnikaškem krogu je bila sinoči kongresna skupščina deželnega sindikata novinarjev Furlanije-Juljske krajine. Večina prisotnih tržaških časnika je odobrila poročilo predsednika časnikaške skupnosti, ki je med drugim — poudaril enotno zaupanje v zvezi z razmetjem in demokratizacijo reforme tiska in javnih občil.

Po skupščini so se pričele volitve novega vodstva deželne sindikatske skupnosti in za določitev delegatov na vsedržavni kongres časnikaškega sindikata FNSI, ki bo jeseni v Riminiju.

Volilni sedež je bil sinoči odprt do 20. ure, danes pa bo odprt od 10. do 13. ure ter od 15. do 18.30.

DRUGI DAN ZASEDANJA O MEDNARODNEM ZAVODU UWC

Poudarjena potreba po vključitvi slovenščine v učni načrt zavoda

Zanimiva poročila bivših dijakov o možnostih obrob-nih dejavnosti - Danes izdelava sklepnih dokumentov

«Slovenskega prebivalstva, ki je bilo pred časom v večini, je sedaj v devinsko - nabrežinski občini približno polovico; vsekakor so prav Slovenci tisti, ki skrbijo za večino kulturnih dejavnosti v občini in zato mora biti naš zavod seznanjen z njihovim jezikom in njihovo kulturo prav tako dobro, kot z jezikom in kulturo italijanske skupnosti.» To je eden izmed zaključkov obširnih poročil, ki jih je podala skupina bivših dijakov zavoda UWC v kraju St. Donat v južnem Walesu. Med drugim dnevnemu zasedanju o vlogi bodoče mednarodne šole v Sesljanu je bilo o Slovincih v Italiji večkrat govor. Vendar pa so prav dijaki zajeli jedro vprašanja in ga tako razčlenili, da po večeršnji seji ne more biti več dvomov o vprašanju slovenščine v seslanskem zavodu. Dijaki so podali tri obširna poročila o obrobni dejavnosti, ki bi jih lahko opravljal zavod. Prvo poročilo se nanaša na rekreativne in športne dejavnosti, drugo na kulturno in znanstveno delo, tretje pa na delovanje na družbenem področju.

Analiza dejavnosti v naši deželi je bila res dokaj podrobna, vendar pa so bili dijaki verjetno premalo seznanjeni z vsemi krajevnimi dejavnostmi, ki bodo verjetno zanimale bodoči zavod. V prvem poročilu so tako proučili možnosti podvodnega ribolova, veslanja, plavanja, jadrnanja, smučanja, plezanja, spelotlogije in drugih dejavnosti. Vsekakor pa je mnogo pomembnejši načrt sodelovanja z raznimi znanstvenimi raziskovalnimi in medicinskimi zavodi v naši deželi, med katerimi je zavod za slepe otroke Rittmeyer, talasografski inštitut, deželna ustanova za razvoj kmetijstva in drugi.

V poročilu o kulturnem delu je bila na prvem mestu arheologija in umetnost. Tako so poročali o obisku v Ogleju, v Cedadu in o šoli za muzike v Spilimbergu. Najzanimivejše pa je bilo poročilo o družbenih dejavnostih. Obsegalo je razne predloge za posege na zdravstvenem in na socialnem področju ter obširno razpravo o možnosti sodelovanja s krajevnim prebivalstvom.

Po večeršnjem zasedanju se je stanje o vsebini učnega načrta bodočega zavoda dokaj razjasnilo. Vprašanje jezikov, ki jih bodo poučevali v zavodu, bodo rešili danes, vendar pa je bilo mogoče iz raz-

Med poletjem je treba opraviti vzdrževalna dela

Odbori staršev vseh treh slovenskih šol so zahtevali temeljito popravilo neustreznega poslopja

Odbornica na šolstvo tržaške občinske uprave Benigneva si je večkrat na vabilo odborov staršev vseh treh slovenskih šol pri Sv. Jakobu (otroškega vrtca), osnovne šole in nižje srednje šole) ogledala šolske poslopje v Ul. Frausin. V spremstvu inženirja občinskega tehničnega urada in inž. Sosića, ki ga je odbor staršev poslal za strokovno pomoč, so si prisotni ogledali vse prostore in ugotovili, da so zelo slabo vzdrževani in da bi bilo treba opraviti temeljita dela.

Med drugim je bilo predlagano, da uredijo stališče za toveladniki, ki se je poslužujejo tudi drugi zavodi, da v pritličju in prvem nadstropju izpraznijo prostore, ki služijo za skladišče knjig. Na tak način bi se lahko uredila obrednica za otroški vrtec. Urediti je treba tudi dvorišče in ga usposobiti za igranje. V celotnem prostoru so higienске naprave do skrajnosti zastarele in v nasprotju z osnovnimi predpisi, stopnice so gladke in nevarne za otroke, poleg tega pa obstaja še cela vrsta pomembnih pomanjklivosti.

Odbornica Benigneva je zagotovila, da bodo med poletjem opravili nekatera najnujnejša dela na osnovi sklepa, ki so ga izdelali za tri šole. Težave pa so v nezadostnih sredstvih, poleg tega pa bo najbrž treba dela oddati na zasebni dražbi, da se stvar ne bo preveč zavlekla. Predstavniki omenjenih treh zavodov pa so podčrtali osnovno zahtevo, da je treba pri Sv. Jakobu zgraditi moderno šolsko poslopje, ker je obstoječe neustrezno, da pa je treba takoj urediti nekatera najnujnejša stvari, ki so jih navedli v spomenici, ki so jo izročili odbornici Benignevi.

Zaključna prireditev dijakov znanstvenega liceja

Dijaki znanstvenega liceja «Francce Prešeren» so svoje napore in dolgo šolsko leto zaključili na kar najbolj prijeten način. V Kulturnem domu so sinoči priredili zaključno prireditev, ki se je udeležilo številno občinstvo. To je bila v prvi vrsti priložnost, da je šola izrekla priznanje najboljšim dijakom, ki jim je ravnateljica zavoda izročila knjižne nagrade.

Pravo presenečenje so nato pripravili dijaki III. a razreda, ki so uprizorili znano Linhartovo veselje o dveh dejanjih «Zupanova Micka». S sproščeno in živahnostjo so se uživali v odsko dogajanju, ki sta mu dala svoj pečat režiser prof. Franc Škerlj ter gledališki igralec Stane Raztresen, ki je veliko pripomogel k uspehu sinočnje uprizoritve.

Drugo presenečenje so pripravile dijakinje Strokovnega zavoda za industrijo in obrt, ki se med odmorom nastopile v modni reviji s kroji, ki so si jih same omislile in sešile.

● Jutri bo ob 18.30 pri Sv. Jakobu govoril deželni tajnik KPI Cuffaro, ob 20.30 pa v Ul. Prato pokrajinski tajnik Rossetti.

● Jutri se bo v palači Diana nadejala skupščina voditeljev tržaške KD, ki se je pričela pretekli teden s poročili tajnika Rinaldijsa. Aktivisti KD razpravljajo o perspektivah stranke po referendumu v sedanjem težavnem političnem in gospodarskem položaju.

PO ZASLUGI SODNEGA ODDELKA KARABINERJEV

V središču mesta so odkrili «hišo za galantna srečanja»

V hišo je zahajalo okrog petdeset «prodajalk ljubezni» ter še več obiskovalcev moškega spola

Sodni oddelek karabinerjev v Trstu je po daljših in nelahkih raziskavah v teh dneh končno razgrnil zastor, ki je spretno zakrival široko razporedeno in dobro organizirano omrežje prostitutic. Središče te nizkotne trgovine z naslavljenimi na stanovanje v Drevoledu D'Annunzio, njena glavna podbunica in navdihovalka pa je bila neka ženska srednjih let, ki jo odslej za daljša v gosteh koronjskih zaporov.

Karabinerji so že pred nekaj meseci izvedeli, da se v drugem nadstropju poslopja št. 8 v Drevoledu D'Annunzio dogaja nekaj ne navadnega. V stanovanje so prihajali ob raznih urah najrazličnejši ljudje. Predvsem so bile to mlade ženske ter razni gospodje. Dolgo so karabinerji opazovali to čudno dogajanje ter budno čakali na trenutke, da bi obiskovalke in obiskovalci stanovanja v drugem nadstropju presenetili. Vedeli so obenem, da zahajajo semkaj tudi razne ugledne osebnosti.

Priložnost se jim je nudila predvečeršnjim. Mestniški državni pravnik dr. Coassin je izdal določbo, da gre za izkoriščanje prostitutic. Upraviteljica te hiše galantnih zmenkov je 53-letna Norma Cartelli. Nadebudna Cartellijska je namreč po telefonu dogovarjala s klienti, ki jih je zanimal «sladki sadež» ter jim priskrbela zasluge po okusu. Ugotovili so, da je bil ta krog priložnostnih prodajalk ljubezni zelo širok. V omenjeno stanovanje je zahajalo od dvajset do petdeset žensk različnih starosti in iz različnih družbenih slojev. Še širši je bil seveda krog možkih obiskovalcev, ki so za te usluge potegnili iz žepa od petnajst do petdeset tisoč lir, skratka po ceni «blaga». Karabinerji so med preiskavo odkrili tudi obsežen notes, v katerem so zabeležena številna imena bolj ali manj znanih osebnosti ženskega in moškega spola.

Zadeva bo sedaj romala pred sodišče, medtem pa je Norma Cartelli že na hladnem in se bo morala kot glavna organizatorica zagovarjati pod obtožbami izkoriščanja prostitutic.

Uradna otvoritev telefonskih naprav za prvo pomoč

Včeraj popoldne so začele delovati posebne naprave za klic prve pomoči, ki jih je deželna uprava namestila na ključnih križiščih bolj prometnih cest. Gre za telefone, s katerimi je mogoče vzpostaviti redno zvezo z najbližjo bolnišnico ali reševalno postajo Rdečega križa. Vseh takih naprav je 34, od teh tri v tržaški pokrajini. Včerajšnje simbolične otvoritve, ki je bila v Furlaniji, se je udeležil tudi deželni odbornik za zdravstvo Nardini. Naprave so zelo velike, to pa zato, da so vidne tudi iz precejšnje razdalje. Navodila za klicanje prve pomoči so v šestih jezikih, med katerimi sta tudi slovenščina in srbohrvaščina.

IZLETI «AURORE»

29. in 30. junija izlet na Krk. Cena 16.000 lir.

29. in 30. junija izlet na Štjersko z obiskom Celja; Rogaske Slatine, Ptuj in Maribora. Cena 20.000 lir.

Informacije in vpisovanje pri potovalnem uradu «Aurore» v Ul. Cicerone 4, tel. 29.243.

Nepričakovano nas je 13. junija zapustil naš dragi

ERNEST LORENZI

Pogreb bo jutri, 17. t.m., ob 15.15 iz mrtnišnice splošne bolnišnice naravnost v katinarsko cerkev.

Globoko užalosteni sopročajo vasa žena Ljudmila, sin, snaha, vnučja sestra Ersilia, brata Miro in Milan in drugo sorodstvo

Trst, 16. junija 1974

Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3, tel. 38006

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob izgubi našega dragaga

JOSIPA CESARJA

Posebna zahvala dr. Fani za ves njegov trud.

Zalujoča družina Cesar

Trst, 16. junija 1974

Odperta veleblagovnica «Il Lavoratore»

Veleblagovnica «Il Lavoratore» je od včeraj na razpolago odjemalcem. Včeraj zjutraj so novo trgovino na Korzu Saba slovesno odprli v prisotnosti oblasti in gostov, popoldne pa so vrata odprli tudi širokemu krogu kupcev. Veleblagovnica, ki jo je lastnik Bardelli s svojimi sodelavci uredil v stari stavbi, kjer je ostalo samo pročelje nedotaknjeno, je prav gotovo nova pridobitev za Trst, posebno v tem obdobju krize, predvsem, ker bodo imeli odjemalci na razpolago vseh vrst blaga po cenah, ki ne bi smele preveč ogroziti njihove žepne. To je namen nove veleblagovnice, ki je prostorsko sicer preprosta, a praktično in pregledno urejena v treh nadstropjih.

Po govoru vodja prodajnega oddelka Marcarellija, so pobudo lastnika Bardellija in članov njegove družine pozdravili poslanec Marangone, deželni odbornik Romano in župan Spaccini, ki je tudi prežrel trak, na kar so si gostje, med katerimi je bil tudi konzul SFRJ Tepevac, ogledali v spremstvu Bardellija in njegovih najbližjih sodelavcev vse oddelke. Po kratki za-kuski so se gostje poslovlili z voščilom, da bi nova veleblagovnica uspevala in se ne bi oddaljila od namena nuditi odjemalcem s pomočjo moderne razdeljevalne mreže vsakovrstno kvalitetno blago po sprejemljivih cenah.

● Zdrženje ARCI priredi v sodelovanju z ZKML mladino ACLI in AN PI jutri, ob 20. uri na Trgu Barba-cana in popotirnjem, v turek, ob 20. uri v parku za «Vatikano» v Istrski ulici predstavo «Eufonija» s t.a. ta. ali «Simfonija v črni».

● V petek, ob 20.15 se bo sestala šentjakaobka rajonska konzulta.

Včeraj-danes

Carl in uradnica Nenka Doljak, mehanik Mario Kocavar in uradnica Graziella Cenedese, elektriker Remigio Bearzi in prodajalka Isabella Marinaro, reprezentant Angelo Bassi in prodajalka Mariella Busletta, šofer Alcardo Bonitto in gospodinja Pierina Cherin, uradnik Giorgio Salvini in gospodinja Flavia Buffa, upokojenec Aldo Apollonio in gospodinja Giustina Bozich, stražnik javne varnosti Gianfranco Panzani in gospodinja Liliana Gianuzzi, finančni stražnik Giuseppe Mararichi in uradnica Concettina Scrofanio, čevlar Giovanni Gaglia in delavka Adele Corazza, šofer Lucio Zorlet in uradnica Maria Cristina Berardo, uradnik Giovanni Varesano in uradnica Loredana Godas, uradnik Aurelio Luchina in delavka Lucia Caucci, karabinjer Giuseppe Bruculeri in gospodinja Giuseppina Lupidi, uradnik Claudio Sergas in učiteljica Elena Colle, finančni stažnik Michele Bellarino in gospodinja Caterina Russo, mehanik Paolo De-Largo Piave 2; Costalunga, Ertia di S. Anna 10 (Kolonkovec).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Biasoleto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; A. Castoro, Ul. Cavanna 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec (tel. 228-124); Bazovica (tel. 226-165); Opčine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje - Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zav. (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124).

LOTERIJA

BARI	42	46	64	24	56
CAGLIARI	26	80	6	23	15
FIRENCE	53	35	47	31	58
GENOVA	66	50	54	31	49
MILAN	52	61	67	53	31
NEAPELJ	10	33	90	84	35
PERLMO	90	15	40	5	51
RIM	5	38	14	37	90
TURIN	30	71	2	87	66
BENETKE	84	83	9	21	34

ENALOTTO

X 1 X	2 X 1	1 1 1	2 X X
-------	-------	-------	-------

KVOTE: 12 točk — 22.606.000; 11 točk — 267.000; 10 točk — 25.000 lir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Vielmetti, Borzini trg 12; Al Centauro, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Ca-Largo Piave 2; Costalunga, Ertia di S. Anna 10 (Kolonkovec).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Biasoleto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; A. Castoro, Ul. Cavanna 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec (tel. 228-124); Bazovica (tel. 226-165); Opčine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje - Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zav. (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124).

Kino

Ariston — I.N.C. 15.00—22.00 «Lancil-lotto e Ginevra». Luc Simon in Laura Duke Condominas.

Nazionale 15.00 «Il figlio di Zanna bianca».

Excelsior 15.00 «L'uccello dalle piume di cristallo». Tony Musante, Suzy Kendall, E. M. Salerno.

Grattacielo 14.00 «Qui Montecarlo... Attenti a quei due». Tony Curtis in Roger Moore. Barvni film.

Fenice 15.00 «Il suo nome faceva tremare... Interpol in allarme». Lee Van Cleef, Edwige Fenech.

Eden 15.00 «Il portiere di notte». Barvni film. Igrajo Dirk Bogarde, Charlotte Rampling, Philippe Le-roy in Gabriele Ferzetti. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 15.00 «Mili sporche sulla città». Barvni film. Elliot Gould in Robert Blake. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 15.00 «Le cinque giornate». Adriano Celentano. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Capitol 15.00 «Come eravamo». Barvni film.

Cristallo 15.00 «I tre avventurieri». Alain Delon. Barvni film.

Impero 15.00 «Mercoledì delle ceneri». Barvni film.

Filodrammatico 15.00 «Le calde cu-gine». Nicole Debonne, Solange Pra-dez. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 15.00 «Il giorno del delfi-no». George Scott. Barvni film.

Ideale 15.00 «Spirito santo e le 5 ma-gnifiche canaglie». Vassili Karis, Da-ria Norman. Barvni film.

Vittorio Veneto 15.00 «Il caso Pisci-ota». Tony Musante in Carla Gior-vina. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Abbazia 15.00 «La stella di latia». John Wayne. Barvni film.

Astra 15.30 «Nani, il figlio della giun-gla». Walt Disneyev film. Tim Con-way. Barvni film.

Radio 14.30 «All'ombra delle piramidi». Iris - Prosek 16.00 «Latitudine 0». Barvni film.

Razstave

V umetniški galeriji «C. Sofiano-pulo» (Trg Papa Giovanni, 6) so od-prili razstavo del slikarjev F. von Kirchmayra in C. Picene.

V galeriji «Rettori - Tribbia 2» na Starem trgu 6 razstavlja svoja dela Milancanka Bruna Tavazzi. Razstava bo odprta do 5. julija.

V galeriji «Torbandenas» v istoimen-ski ulici razstavlja tržaški slikar Gior-dano Sedmak.

V galeriji S. Maria Magliore, v Ul. Collegio 6 razstavlja svoja dela Mario Bessariane. Razstava bo od-prta do konca meseca.

V razstavišču Galleria degli artisti, na Bencoven 3 razstavlja tržaški traška slikarka, ki se podpisuje z i-menom Pama. Razstavlja bo do 25. junija.

V Rimu v galeriji «Colosseo» je odprl razstavo svojih del naš tržaški likovnik Demetrij Cej, ki bo razstav-ljal do 30. junija.

V Tržaški knjižarni bo do 17. t.m. razstavljal linoreze in barvne risbe študent Marko Oblak iz šole prof. Avgusta Cernigoi.

V koprski galeriji «Meduza» sta odprla razstavo svojih grafik Stefan Galic in Marjan Kravos.

V tržaški galeriji Tommasoe je odprl razstavo svojih del znani likovnik En-rico Paulucci.

V občinski galeriji Megi Pepeu razstavlja svoja dela.

Izleti

SPDT priredi 29. in 30. junija I.I. dvodnevni avtobusni izlet v Logarsko dolino in Kamniške Alpe. Za turiste bi-vanje v Planinskem domu v Logarski dolini in izleti v okolico. Za planin-ce pa izlet iz Rogovica čez Robanov kot na Kočevski dom pod Koroško. Drugi dan vzpon na Ojstrico in po-vratek v Logarsko dolino. Vpisovanje do 24. junija v uradu ZSSDI, Ulica Geppa 9.

Razna obvestila

Baletke škeđenjskega doma so vabljene jutri, ob 18.30 v društvene prostore. Ul. Soncini 112, kjer bo sestanek za sestavo programa in ogled skice s preteklega nastopa.

Prosvetno društvo «Kraški doma» vabi člane in prijatelje na pripravljani sestanek za občinsko razstavo vane. Sestanek bo v četrtek, 20. t.m., ob 21. uri v prostorih občinske ko-palnice v Velikem Repnu.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu obvešča obiskovalce, da bo v dnešni dan, ponedeljek, 17. junija do petka, 21. junija t.l. knjižnica od 12. do 14. ure zaprta.

SOZALJE

Ob izgubi tov. Karla Kralja sek-cija KPI «Zorko Kralj» izreka dru-žini globoko sožalje.

IMAM JIH ZA VSE OKUSE!

Segulin

TRST - UL. MAXIMILIJA 51

0733-361

foto kino optika

UČNI USPEHI NA SLOVENSKIH SREDNJIH ŠOLAH

Znanstveni licej «France Prešeren»

I. a — Izdelali so: Erika Bricek, Milan Bufon, Ingrid Carli, Vera Crevatin, Maria Emili, Aleksander Koren, Mirjam Levstik, Marija Lozej, Marina Milic, Graziella Nabergoi, Susanna Pertot, Ausonia Prasel, Elena Sisti, Ivo Starc, Walter Svava, Sonia Vegliach. Popravne izpite ima 7 dijakov, eden pa je bil neocenjen.

I. b — Izdelali so: Claudio Cilibic, Anna Ciuk, Katja Danieli, Alessandra Don, Sonja Jazbec, Giorgio Krecic, Alessandro Mazzucca, Rossana Pettrossio, Rossana Purger, Tanja Skabar, Giuliana Sossi, Egon Stocca, Verena Terrelli, Silvano Terech, Alessandra Udovich, Walter Ukmar. Popravne izpite ima 5 dijakov, eden je bil odklonjen, ena dijakinja pa je izstopila.

II. a — Izdelali so: Xenia Brass, Igor Coretti, Jasna Merku, Teodora Meulita, Cinzia Nibrandt, Franco Perco, Nevo Radovic, Eva Rosner, Sonja Stavar, Peter Stocca, Peter Zarjal. Dva dijaka imata popravne izpite, eden pa je bil odklonjen.

II. b — Izdelali so: Boris Artac, Marko Bitezni, Aldo Bresciani, Miroslovo Ferlat, Marco Filippi, Arianna Kapun, Vida Legiša, Ingrid Lozar, Renato Mihelcic, Roberto Novello, Walter Pertot, Fulvia Premolin, Roberto Zeriali. Trije dijaki imajo popravne izpite.

III. a — Izdelali so: Mara Antonini, Marina Cebulec, Tatiana Cervinice, Mauro Cesari, Edoardo Dolenc, Patrizia Don, Licia Furlan, Isabella Marega, Adriano Obernel, Alessandro Ota, Vilma Padovan, Tjaša Paulettich, Davor Pečenko, Sandro Pertot, Loris Tavcar, Fausta Sisti, Melita Valli, Aletka Zahar. Trije dijaki imajo popravne izpite.

III. b — Izdelali so: Maria Drotea Breclj, Eddy Cante, Boris Cok, Marina Guglielmi, Aleksej Kalc, Maria Legiša, Willij Mikac, Igor Milic, Emilio Petaros, Sonja Rebuta, Majda Semež, Igor Starc, Mira Starc, Majda Stubelj, Roberto Sturman, Alessio Timeus, Paolo Trampus, Tatiana Volcic. Popravne izpite imajo štiri dijaki.

IV. a — Izdelali so: Jana Ban, Evaldo Crevatin, Roberto Gantar, Edi Kraus, Erika Scherl, Ivo Sternad, Drago Vremec. Štirje dijaki imajo popravne izpite.

IV. b — Izdelali so: Nada Berce, Valerio Cosina, Edoardo Daniele, Nada Gerzeli, Sergio Kukanja, Enrico Lisjak, Dorotea Milic, Boris Pegan, Laura Pertot, Ester Pregarc, Nada Simoneta, Mauro Zeriali. Osem dijakov ima popravne izpite.

V. V razredu je bilo pripuščenih k zrelostnemu izpitu vseh 22 dijakov.

Klasični licej

IV. gimnazija — Izdelali so: Majda Cossutta, Xenia Dobrila, Eva Ficiur, Stella Hrvatin, Marco Kandut, Maria Kostnapfel, Patrizia Pettrossio, Irene Poropat, Neva Regent, Jasna Rodošek, Lidia Rupel, Bruna Skabar, Vesna Sossi.

V. gimnazija — Izdelali so: Bogdan Carli, Marina Castellani, Majda Gabrovec, Rossana Ghez, Silvana Glavic, Majda Kodrič, Patrizia Magnani, Erika Mesesael, Manuela Ruppel, Tommaso Simicic, Annarosa Slavec, Marko Zeriali.

I. klasični licej — Izdelali so: Carla Blasina, Rossana Gherlini, Vilma Kljuder, Doriana Kofol, Milojka Milic, Sonia Milkovic, Sergio Stocca, Antonio Trento, Igor Vrabec. En dijak ima popravne izpite.

II. klasični licej — Izdelali so: Neva Bizjak, Susanna Gherlini, Magda Jevnikar, Iztok Kodrič, Rossana Kralj, Marijan Kravos, Barbara Lapornik, Marco Oblak, Adria no Pahor, Anna Peterlin, Irene Prassel, Nataša Rauber, Tanja Rebuta, Giuseppina Sardoč, Črtomir Šiškočič, Radolka Tul, Boris Valentic, Daniele Zeriali, Mara Zeriali. Štirje dijaki imajo popravne izpite.

V III. liceju je bilo vseh enajst dijakov pripuščenih k zrelostnemu izpitu.

Trgovski tehnični zavod «Ziga Zois»

I. a — Izdelali so: Damiana Brizzi, Patrizia Comari, Danijel Gomišek, Ivan Gruden, Graziella Metlica, Anamarija Pahor, Robert Smotlak, Franko Suman, Liviana Zorn. Osem dijakov ima popravne izpite, trije pa so bili odklonjeni.

I. b — Izdelali so: Giorgio Calzi, Aleksander Danieli, Marina Gil-

lanz, Verena Gulli, Cinzia Marsich, Dario Milic, Dominik Pistan, Suzana Sossi, Claudio Trobec, Marjan Versa. Deset dijakov ima popravne izpite, eden pa je bil odklonjen.

II. a — Izdelali so: Tamara Caharija, Massimiliano Comari, Rossana Comeli, Milena Cufar, Fabio Gombac, Liliana Gombocci, Silvana Petaros, Karlo Razem, Walter Romano, Nevenka Samec, Silvano Semoli, Loredana Visintin. Trinajst dijakov ima popravne izpite.

II. b — Izdelali so: Marta Bogatec, Pavel Cossutta, Sergio Gusti, Gabriella Jugovic, Roberto Klobas, Igor Luxa, Mauro Malalan, Neva Rebuta, Ivan Skabar, Marko Sossi, Jurij Zeriali. Dvanajst dijakov ima popravne izpite, eden pa je bil odklonjen.

III. a — Izdelali so: Sergij Carli, Sabrina Franco, Suzana Grigić, Edi Kosuta, Tea Kosuta, Savina Kovic, Ida Meseghe, Elga Moro, Mirjam Salvi, Dario Stolfi, Elder Svab, Walter Vavovec. Sedem dijakov ima popravne izpite, eden je bil odklonjen.

III. b — Izdelali so: Franco Abrami, Edwin Bernetic, Maria Neva Bisiacchi, Luciana Hrovatin, Sonja Leghissa, Ornella Neppi, Silvana Pieri, Igor Racman, Ana Skerlavaj, Edvard Sosic, Neva Tul. Osem dijakov ima popravne izpite, eden je bil odklonjen.

IV. razred — Izdelali so: Silvija Bandi, Marjan Blazina, Vojolca Bossi, Danica Castellani, Pavel Ceh, Majda Glavina, Vera Grigić, Patrizia Krevatin, Xenia Majovski, Irena Malalan, Anamarija Mersig, Aleksandra Metlica, Veronika Meula, Danilo Milkovic, Ada Pancrazi, Oskar Pancrazi, Nevenka Pertot, Palmira Samec, Sonja Smotlak, Danilo Suman, Katjuša Tretjak, Karla Versa. Osem dijakov ima popravne izpite.

V razredu V. a in V. b je bilo pripuščenih k zrelostnemu izpitu po devetnajst dijakov.

Pevski zbor «Fante izpod grmade» priredi danes, 16. junija v Medji vasi

LJUDSKI PRAZNIK

OB 17. URI OTVORITEV

OB 19. URI KULTURNI PROGRAM

Nastopajo: mladinski zbor «Rdeča zvezda» — moški zbor «I. Gruden» — deklinski zbor iz Devina — otroci osnovne šole iz Medje vasi — ansambel «Iga Radoviča».

Sledil bo ples do 24. ure.

Za domačo jedajo in pijačo preskrbljeno.

PREBENEG

JOŽE KOCJANČIČ SEDEMDESETLETNIK

70 let je v naši dobi več ali manj poštena zrela doba in še nobena prava starost. In vendar je sedem krize veliko, posebno, če jih mora nositi človek, ki je v svojem življenju veliko pretrpel, prenesel mnogo gorja in veliko delal, rekli bi, ga. Zato je Jože Kocjančič iz Prebenega lahko ponosen na svoj današnji jubilej, ki ga je slavil večeraj še vedno čil in v krpek, saj ga posebno v teh dneh ne sreča drugje kot na njivi oziroma v vinogradu med trtami, ki jih pridno neguje, da bo trgatve bogatejša, da bo kapljica zlahkejša.

Jože Kocjančič ali Jože «Jalovec», kot mu pravijo domačini, se je rodil 15. junija 1904 v Prebenegu v revni, kmečki in zavedni družini. Ko mu je bilo pet let je že okusil grenkobe in težkoče življenja. Na mestu da bi se kot otrok igral, je moral pasti edino staro kravo, ki so jo «Jalovec» imeli. Nato je vsak dan ob lepem ali slabem vremenu pešal iz Prebenega v Dolino v šolo, ki jo je tudi dokončal.

Ko je bil star 10 let, ker je oče moral v vojno, je moral mali Jože skrbeti za vso družino. Mati je namreč hodila v Trst in nosila prodajati mleko, Jože pa je moral opravljati vsa gospodinjinska dela in skrbeti za mlajše brate in sestre.

Po končani vojni se je oče srečno vrnil domov. Ko je bil Jože star 18 let je odšel od doma s trehobom za kruhom» ter se zaposlil pri neki bogati družini pri Sv. Ani, ki pa ga je samo izkoriščala. Pozneje se je zaposlil še pri raznih tržakih. Leta 1926 se je poročil z domačinko Milko Bandi, ki mu je bila vedno ob strani v slabih in dobrih časih.

Otroke, ki mu je žena povila, sta vzgojila v delavne, napredne ter vedne ljudi. Leta 1932 je moral, kot nekega naših ljudi, tudi Jože begniti v Jugoslavijo, ker so ga pač fašisti preganjali.

Za časa narodnoosvobodilne vojne je Jože, in z njim vsa njegova družina, delal in pomagal za našo stvar. Takoj po razpadu Italije, septembra 1943, je Jože odšel v partizane v Istro, kjer je ostal le malo časa in se nato vrnil domov. Sin Danilo pa je bil v partizanih do osvoboditve. Hčerko Elviro so ustrelili Nemci skupaj z drugimi štirimi vaščankami leta 1944 na Opčinah. Sam Jože pa je ves čas deloval kot aktivist na terenu, dokler ga niso Nemci januarja 1945 ujeli in zaprli v koronjske japore, kjer je bil do zadnjega aprila 1945.

Kot za časa NOV, tako tudi po osvoboditvi, ko se je vrnil iz zapor, je Jože zvesto opravljal razne funkcije v vasi, kot na krajevem KP in SIAU.

Po tolikem razburjenem življenju in tolikem delu in trudu je danes slavljenec še čil in še kar zdrav ter vedno vesel. Seveda svoje zemlje ni zapustil in kot smo omenili, jo vedno in z veseljem obdeluje.

Jože Kocjančič je zvest čitatelj našega dnevnika. Čestitkam žene Milke, otrok, sorodnikov in prijateljev se pridružujemo tudi mi in mi želimo še mnogo mirnih in zdravih let.

M. M.

KONČNO JIM JE BILO TUDI VREME NAKLONJENO

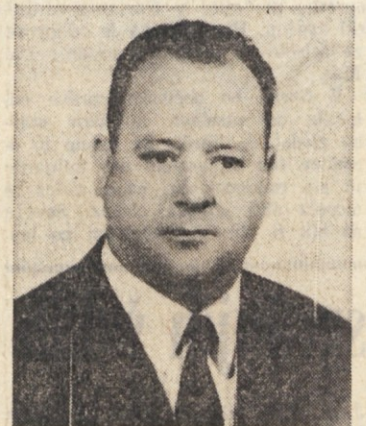
Po zaslugi požrtvovalne mladine uspela tretja šagra pri Domju

Bogat kulturni spored privabil na šagro veliko ljudi

«Šagro» na Krmenki pri Domju, ki jo je priredila tamkajšnja mladina in ki bi morala biti v nedeljo, so zaradi slabega vremena, kot smo že napisali, preložili na četrtek. Tokrat so bili organizatorji zadovoljni, saj je v četrtek, na njihov praznik, prišlo zares veliko ljudi ne samo iz Brega, temveč tudi s Krasa ter iz mesta samega.

Mladina je za nedeljo pripravila obsežen in bogat kulturni spored, katerega je bila v četrtek prisiljena skrajšati, a je vseeno zadovoljili prisotne. Kulturni spored se je pričel ob 17. uri z nastopom godbe na pihala iz Ricmanj, ki je pod vodstvom kapelnika Krizanovskega imela pravi koncert. Godba je igrala tudi med eno in drugo točko sporeda ter zaključila kulturni spored. Mlada domačinka, dijakinja Dorjana Kofol, je imela kratak priložnostni govor ter pozdravila vse prisotne in med drugim dejala, da so na tej «šagri» domačini z veliko vneto pripravili, da se bodo gostje dobro počutili in da bi odnesli najlepši vtis. Poleg tega, je nadaljevala govornica, pa so domačini, posebno pa mladina, prav ob tej priložnosti pokazali, da jih veže bratska vez, ki je ne more pretrgati ne jezik, ki ga govorijo, ne grožnje nazadnjaških sil, ki pretijo tako ogroženemu predmetju. Naši mladinci so pokazali, da slovenski duh živi tudi tukaj, čeprav marsikdo trdi, da pri Domju ni več Slovencev.» Dorjana je kon-

LONJER NENADNA SMRT PEPIJA GLAVINE

Konec maja so na Katinari pokopali Pepija Glavino, ki je odšel nenadoma in potihoma, ne da bi kdo vedel, da je bil že dolgo bolan, ne ozdravljivo bolan.

Pokojni Pepi, ki se je rodil 13. junija 1929 v Lonjerju, je izhajal iz revne družine, ki ga je vedno vzgajala v naprednem duhu. Tudi mladi Josip se je hitro navezal naprednih idej in se že kot mlad fant udeleževal kot aktivist in mladinec med drugo svetovno vojno.

Po končanem svetovnem klanju

pa je še naprej deloval in bil aktiven član domačega prosvetnega društva, kjer je bil tudi v pevskem zboru. Zaradi bolezni pa je bil prisiljen opustiti svoje delovanje, toda, dokler je mogel, je vedno rad prispeval na pomoč. Leta 1967 se je poročil na Katinari z domačinko Anamarijo.

Kot mlad fant je najprej začel kot mizararski vajenec, dosti je deloval na raznih gradbiščih, med drugim je pomagal pri gradnji dijaškega doma v Trstu. Nazadnje pa se je pred petnajstimi leti zaposlil kot kuhar, kjer je ostal do konca. Bolezen se je stopnjevala, vendar pa ni tega nikomur pokazal in je bil vedno točno na svojem službenem mestu, kjer so ga zaradi njegove vestnosti vedno imeli radi.

Domačini ga bodo ohranili v lepe in trajnem spominu zaradi njegovega dobrega srca in lepe besede, ki jo je imel stalno pripravljeno za vsakogar.

R. P.

S SEJE KONZULTE ZA VZHODNI KRAS

Zagotoviti zemljišča za obrtniške dejavnosti

Konzulta je obravnavala zahtevo prebivalcev Bazovice, Gropade, Trebče in Padriče o vprašanju namestitve zapora za mladoletno v Padričah

Po daljšem premoru se je v občinski izpostavi na Opčinah v torek zvečer spet sestala rajonska konzulta za vzhodni Kras. V vsem tem času pa so aktivno delovale vse tri komisije, zato je bila seja namenjena ravno obratno tega dela. Konzulta je obravnavala predvsem sklepe tretje komisije, ki je pristojna za gradbeno vprašanje in urbanistiko, obenem pa se je dotaknila tudi nekaterih drugih vprašanj, ki jih je konzulta že večkrat posredovala občinski upravi, a se še niso premaknili iz mrtvega tira.

O sklepih in predlogih tretje komisije je poročal njen začasni predsednik Cordoli (KD), ki je za menjal arh. Jagodica (PSD). Po obrisu kriterijev, ki navdušujejo poslovanje komisije za gradnjo in urbanistiko (to je spoštovanje, podpirati in braniti pravice ter interese rajonske skupnosti, zaščiti in ohraniti lepoto kraškega okolja ter preprečiti, da bi na področju vzhodnega Krasa namočili industrijske objekte), je Cordoli predložil konzultu v obravnavo prošnjo nekega krajevnega obrtnika, ki prosi občino za najem večjega zemljišča na Opčinah za svoje obrtniške potrebe. O tem se je občinska uprava že ugodno izrekla ter zaprosila za mnenje konzulte. Vprašanje je na seji izzvalo živahno razpravo. Krizanci (PSD) je ugotavljal, da bi morale občinske oblasti že z regulacijskim načrtom zagotoviti obrtnikom ter sploh vsemu prebivalstvu tega področja možnosti razvoja. Kalc (KPI) je posebej kritiziral postopek občinske uprave, ki najprej odloča in šele nato, ko je konzulto postavila pred dovršeno delo, prosi za njeno mnenje. Poudaril je, da je treba ta odnos spremeniti, s čimer so se strinjali tudi drugi svetovalci ter sklenili, da se o vprašanju zemljišča ne bodo izrekli, temveč zahtevali od občinske uprave koreknejši postopek. Obenem je konzulta sprejela predlog, da občinska uprava pri izdelavi podrobnih načrtov upošteva potrebe krajevnih obrtnikov ter jim dodeli primerna zemljišča, kjer bodo lahko razvijali svojo dejavnost, ne da bi pri tem škodovali splošne interese krajevnih skupnosti. Tretja komisija je predložila v razpravo še dve prošnji zasebnikov, ki bi radi uporabili nekatera jursarska zemljišča na Opčinah za svoje potrebe. Konzulta je izrekla negativno mnenje ter sprejela predlog, ki ga je izrekli z dejanji tudi starejši domačini.

Pri reševanju takšnih vprašanj upoštevala mnenje odbora upravičnih posestnikov, ki so ga pred meseci ustanovili na Opčinah.

Na koncu je prišla na dnevni red seje tudi prošnja koordinacijskega odbora za Bazovico, Padriče, Gropade in Trebče glede vprašanja namestitve Zapora za prevzgojo mladoletnih prestopnikov v prostori bivšega ezulskega taborišča v Padričah. Kot je znano, so pred kratkim ustanovili v teh štirih vseh poseben odbor, ki ga sestavljajo predstavniki vseh krajevnih organizacij. Odbor je poslal konzultu pismo, v katerem ugotavlja, da je namestitev takšnega zapora v prostori, kjer bi obrski lahko uredile z majhnimi stroški pomemben in koristen center za vse prebivalstvo vzhodnega Krasa, v veliko škodo vaskim skupnostim tega področja. V pismu so zahtevali, da konzulta za vzhodni Kras čimprej skliče javni sestanek s prizadeletim prebivalstvom ter da na sestanku povabi tudi pristojne predstavnike občinskih ter pokrajinskih uprav in predstavnikov organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko mladoletnih prestopnikov.

Konzulta je sklenila, da bosta prva in tretja komisija čimprej sklicala sestanek s koordinacijskim odborom ter na podlagi zaključkov tega sestanka naknadno ukrepali.

OPOZORILO REJCEM ŽIVINE

V sredo v Repnu
važen sestanek

Pokrajinsko združenje rejcev vabi vse rejce goveje živine, člane in nečlane, da se udeležijo sestanka, ki bo v sredo, 19. junija ob 21. uri v gostilni Krizman v Repnu.

Na sestanku bodo obravnavali deželni zakon št. 18 za varstvo in razvoj živinoreje, ki je stopil v veljavo 24. maja.

TREBCE

Zadnja pot
Karla Carlja

V Trebach so včeraj pospremili k večnemu počitku na domače pokopališče Karla Carlja, ki ga je zadržna bolezen iztrgala v četrtek iz kroga njegovih dragih ter vseh, ki so ga poznali ter cenili kot poštenega in naprednega moža. Karel se je rodil pred 68 leti v trebški kmečki družini. Že v zgodnji mladosti je okusil grenkobo težkih življenjskih razmer ter krivice, ki so jih našemu delovnemu človeku in našemu narodu prizadejale fašistične oblasti. To ga je prekalilo v naprednem duhu in se je zato zgodaj vključil v vse ljudski odpor. Kakor veliko naših ljudi, je okupator tudi njega odgnal v Nemčijo. Nasilje pa mu ni uničilo idej, za katere se je boril in jim je ostal zvest vsa leta po osvoboditvi do prane smrti. Ob bridki izbi izrekamo svojcem iskreno sožalje.

R. P.

INFORMATICA FRIULI-VENEZIA GIULIA

S.p.A.

Za povečanje števila tehničnih kadrov na področju avtomatičnega obdelovanja podatkov iščemo:

a) programerje — analize enim ali dvema leti prakse na srednjih in velikih sistemih

b) neo - inženirje, matematike, fizike, ekonomiste in komercialiste

c) neo - diplomirance iz tehničnih ved.

Osnovni pogoji: opravljena vojaška služba

življenjepis poslati na:

ITALSIEL pri Avtonomni deželi Furlanija - Julijska krajina TRST - Ulica Coroneo 19

«AUTOAGENZIA CLAUDIO»

ULICA GEPPA 8 - TELEFON 29-714

ZASTOPNIK

ŠKODA

ZA TRST IN POKRAJINO

TAKOJSNJA DOBAVA

Prihranite na bencinu

z novimi ŠKODA 74

100 - 100 L - 110 L

COUPE R

RAZSTAVA NAJNOVEJSIH MODELOV

Mali oglasi

GORISKA občinska uprava išče socialno asistentko z znanjem slovenskega jezika. Prošnje je treba poslati na personalni oddelček goriškega županstva do 15. julija (do 12. ure). Podrobne informacije v personalnem oddelku občine v Gorici.

PRODAJALNICA kamion 8 ton — znamke Fiat 682 z novim motorjem. Ogled pri Avtoobnovi — Ljubljana — Titova 136.

TAKOJSNJA DOBAVA 128, 127; 128 71, 72; 850 coupé 67, 69; 850 spyder 69; 124 coupé 68, 69; 124 67, 69; 850 special 68, 70; 500 L 68, 69, 70; fiat 750 68, 69, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v U. Giulia 10 in U. Cologna 7 — Autosalone Trieste.

AUTOAGENZIA ZANARDO, U. del Bosco 20, tel. 796348, «Poverjeni zastopnik za Alfa Romeo» najvišje ocenjuje vsa rabljena avtomobila v zameno za novega ali rabljenega in zahteva najmanjši preddajem za do 36-mesečne obroke. Rabljene avtomobile menjamo za rabljene. Odprto tudi ob praznikih od 10. do 13. ure. Alfa Romeo 2000 berlina 1972, 2000 GT veloce 1972, 1600 super 1971, giulia 1.3 1974, 1300 TI 1970, GT junior 1300 1968, alfa sud 1973-1972, alfa 1972, 1750 berlina 1971, 1750 GT veloce 1971; fiat 128 berlina štiri vrata 1970, 123 rally 1971; 126 1974, 850 special 1969; autobianchi primula 65 C 1969; autobianchi A 112 elce 1974; BMW 1600 1968; NSU TT 1000 1970; innocent mini 1973; mazda MX3 1971; renault TL6 1970; kawasaki mach 3/500 1973.

OBISČITE NAS!!! «CITROEN» — mehanika delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v U. Rittmayer 4/a. PRODAJALNICA vinograd v Boljuncu pri blizni 2000 km: dovoljeno zidanje. Informacije: Zobec Ivan, Boljunc 394 v opoldanskih in večernih urah.

OSMICA Stanko Stranj, Dolina 258, toči belo in črno vino.

AUTORALLY

Pahor Giorgio

U. Zonta, 3/A tel. 69-250. Avtopriključne — novosti PERSONAL — domači in uvoženi nadomestni deli. Zastopnik avtomobilskih gum DUNLOP.

OBRABLJENE

zlate in srebrne izdelke vseh vrst plačamo po najugodnejši kotaciji, po čistoti in teži.

DARWIL

URE — SREBRNINA
NAKIT — DRAGULJI

TRST

tel.

36231

61932

TRG SV. ANTONA 4

IZKORISTITE

PRILožNOST:

800 modelov ročnih ur švicarske I. kategorije še vedno po istih cenah.

BREZ POVIŠKA

V SLOVENSKEM ŠOLSKEM MUZEJU V LJUBLJANI

RAZSTAVA OB 200-LETNICI SPLOŠNE ŠOLSKE NAREDBE

Razstava sega dlje kot pravi naslov - Trubarjeve «Buquize» - Posledice protireformacije - Dokumenti o nastanku šol pri nas - Razstava je strogo študijska

Postalo je že tradicija, da prireja Slovenski šolski muzej v Ljubljani vsako leto po dve razstavi. Vsaka razstava posebej je zaključena celota s svojo točno omejeno tematiko. Za take pogoste prireditve ne zadostuje samo marljivost in ambicioznost, ki je ne manjka pri organizatorjih razstav; potrebna je tudi temeljita strokovnost. Ko si podrobno ogledaš razstavo, se utrdi v tebi sodba: «Postavili so jo ljudje z globokim poznavanjem svoje stroke».

V mislih imam razstavo, ki so jo odprli v šolskem muzeju pod pokroviteljstvom podpredsednika IS Slovenije dr. A. Laha prejšnjo sredo (5. junija). Naslov razstave je: «Ob 200-letnici splošne šolske naredbe 1774-1805». Toda razstava sega daleč nazaj od letnice 1774, t. j. začetka državne šolstva. Na slovenskem narodnostnem ozemlju se je sicer tuje, latinsko šolstvo pojavilo v skromnih obsegih že mnogo prej, s Trubarjem pa je kazalo, da bi se utegnulo šolstvo, in to v domačem materinem jeziku — močno razširilo. «Ane Buquize» in tih se ty Mladi inu preprosti Slovenci mogo lahko vhratit zhasu brati namuzhit» je naslov Trubarjevega abecednika, ki še sam na sebi pove, da naj bodo šole v slovenscini in to za preproste Slovence, torej šole za ljudstvo. Sicer izpoveduje Trubar to misel v naročilu naj se šole ustanovijo pri vseh farah.

Na razstavi so iz dobe protestantizma dokumenti v fotokopijah, prav tako tudi knjižni teksti Trubarja in njegovih sodobnikov v fotografskih posnetkih ali v faksimiliranih izdajah novejših dobe. Z zatrtjem protestantizma na slovenskih tleh je protireformacija izkorenila tudi komaj nastajajoče slovensko šolstvo. Šolska mreža «latinskih» šol pa je bila zelo redka. Poročilo iz leta 1752 navaja za vso Primorsko (Goriška, Trst in slovenska Istra) komaj 8 šol.

Proti koncu osemnajstega stoletja pa so nastopile v družbenem življenju velike spremembe, ki so zajele tudi problem vzgoje in šolstva. Na Dunaju so pripravljali zakon, s katerim naj bi država prevzela skrb za šolstvo. Ob teh pripravah je sodeloval tudi Slovenec Blaž Kumerdež, ki je že leta 1772 predlagal, naj bi se slovenski deželni bi učni jezik slovenski. Toda, ko je dve leti kasneje (6. decembra 1774) cesarica Marija Terezija podpisala zakon, znan pod imenom «Splošna šolska naredba», je bilo jasno načelo, da je tudi šola «Politicum», tako do slednje izjavljano, da so šole vplegli v program germanizacije in predvideli le nemške šole. Drugi člen Splošne šolske naredbe, ki predpisuje tri vrste šol, izrecno pravi: «Vse nemške šole pa imajo od

troje sorte, namerch. Normal-shole, poglavitne shole, inu gmejn, ali Trivial — shole biti».

Zdi se, da je med vzroke počasnega razvoja šolstva po izidu naredbe šteti poleg splošne zaostalosti in pomanjkanja potrebnega učnega osebja tudi odpor ljudstva proti šoli v tujem jeziku, saj se je izkazalo, da je v nemško govorečih deželah Avstrije razvoj šolstva šel hitreje. V desetletju 1774-1784 je bilo na Primorskem odprtih komaj 11 trivialk in dve normalni šoli (v Trstu in Gorici). Med trivialkami naj omenim šolo v Škedinju, ki je bila prva v sedanjem zamejstvu odprta 1780. leta. (V obdobju, ki ga prikazuje razstava, so bile pri nas ustanovljene še naslednje šole: na Katinari 1791, na Prosoku 1795 in na Opčinah 1798. leta).

Razstava obsega prvo obdobje državnega šolstva od izida druge šolskega zakona «Politične šolske ustave» v letu 1805. V tem de-

lu razstave, ki zajema koma tridesetletno obdobje, najdemo množico originalnih dokumentov, med katerimi na primer seznam izpranih kandidatov na normalki v Gorici iz leta 1777, pa spričevalo dijak drugega razreda goriške gimnazije iz leta 1796. V tiskanem faksimilu je razstavljen tudi dokument, ki izpričuje začetek trivialne šole v Škedinju. Prav tako je bogata zbirka šolskih knjig iz te dobe in še drugih, ki so v neposredni zvezi s takratnim šolstvom. Poleg tega pa nas razstava seznaja tudi z razpravami, ki so jih napisali kasnejši raziskovalci začetne dobe šolstva na slovenskem etničnem ozemlju.

Razstava ni «ljudska», temveč izrazito študijska. Izobraženemu obiskovalcu, zlasti še prosvetnemu delavcu, pa nudi edinstveno možnost, da se na lahek način poglubi v najstarejše obdobje naše prosvetne zgodovine.

D. P.

V četrtek je na Krmenki med Domjem in Dolino bila prireditev s kulturnim sporedom, na katerem je nastopil tudi Tržaški narodni ansambel, ki ga vidimo na gornji sliki. Od leve pri profi desni: Karlo Grgič, Giani Bogatec, pevka Ljuba Berce-Košutova in vodja ansambla Tulio Možina.

DVE NOVI ZNANSTVENI DELI ZA ŠIRŠI KROG BRALCEV

Gledališče Cankarjeve dobe in čas savinjskih splavarjev

Po prvem delu ne bo segel le človek, ki se z gledališčem poklicno ukvarja, pač pa vsakdo, ki ga teater zanima - Splavarji pa nam razkrivajo svoje življenje

Pri Cankarjevi založbi sta skupaj izšli dve knjigi, ki se sicer dotikata vsaka drugega problema, ki pa vendar posegata v preteklost in obravnavata ena našo duhovno, druga pa našo materialno kulturo. Gre za knjigi Dušana Moravca SLOVENSKO GLEDALIŠČE CANKARJEVE DOBE in za knjigo Angelosa Baša SAVINJSKI SPLAVARJI.

Dušan Moravec: Slovensko gledališče Cankarjeve dobe (1892-1918). Dušan Moravec, ki se vse bolj ne samo poklicno (kot direktor Slovenskega gledališkega muzeja) temveč tudi študijsko posveča slovenskemu gledališču v sedanjosti in preteklosti in ki je objavil že vrsto del tega področja, je napisal knjigo, ki nedvomno sodi v sam vrh njegovega ustvarjanja, pomeni pa nedvomno tudi zameetek zgodovine slovenskega gledališča, ki jo po dosedanem uspešnem delu lahko pričakujemo od tega marljivega raziskovalca slovenske gledališke preteklosti in odličnega pisca. Odeček bi bilo, če

bi na tem mestu naštevati vse Moravčeve knjige in spise, vendar lahko zapisemo, da jih je že kar veliko. Da pa na knjigi, ki jo je v odlični opremi Branka Simčič izdala Cankarjev založba, pomeni dosedanj vrh Moravčevega raziskovalnega dela. Knjiga, ki jo imamo pred seboj, obravnava slovensko gledališče v letih 1892-1918. To obdobje je Moravec označil kot gledališče Cankarjeve dobe, pa čeprav Cankar v tem času ni bil niti v vodstvu slovenskega gledališča, niti ni z njim posebno tesno sodeloval.

Toda sivini tega obdobja slovenske gledališke zgodovine daje svetlobo le izjemna osebnost Ivana Cankarja, ki je vedno o pravem času zastavil besedo in pokazal, kam naj bi šla pota slovenskega gledališča. Razen tega je Cankar tudi sam spregovoril z odra, pa čeprav je z nekaterimi od svojih sedmih gledaliških del moral čakati do smrti in čeprav je nenaklonjenost vodilnih oseb gledališča do njega morda zatrla reali-

zациo tistih gledaliških načrtov, ki jih je pisatelj že zasnoval.

Kakšno je bilo to gledališče Cankarjeve dobe v desetletju pred prelomom stoletja pa do konca prve svetovne vojne, kako se skromno, skorajda diletanško, neobogatenje bilo, komaj se pravo gledališče, nam vsestransko prikaže Dušan Moravec. Ta je v svoji kritični študiji o tem obdobju slovenske gledališke zgodovine osvetlil vse, kar je mogel in kar je bilo treba osvetliti. Tako po posameznih zgodovinskih obdobjih obravnava v svojih šestih poglavjih probleme organizacije in financiranja gledališča, probleme igralcev, režiserjev, predvsem pa probleme gledališkega repertoarja. Pri tem je svoje pisanje opremil z dokumenti tedanjega časa, s citati, pisni, s podatki arhivov, s povzetki kritik in gledaliških poročil, pa tudi portreti igralcev in režiserjev, ki so takratnemu slovenskemu gledališču v Ljubljani dajali svoj pečat.

Prav izjemna zanimivost Moravčeve knjige pa je stvar, ki jo je treba še posebej poudariti. Moravec se svojega dela loteva znanstveno, raziskovalno in kritično, njegovo pisanje je opremljeno z vsemi podatki. Toda to pisanje vendarle ni pusto in suho znanstveno ugotavljanje dejstev. Moravec se odlikuje po tem, da zna tudi v svojih razpravah in študijah pisati zanimivo, privlačno, tako pač, da bralca pritegne. In zato najbrž ne bo človeka, ki ga slovensko gledališče kakorkoli zanima, da ne bi z užitkom prebral te najnovejše Moravčeve knjige, ki se bere kot zanimiva pripoved, je pa v resnici kritična znanstvena študija. Ker je Moravec svoje že tako zanimivo besedilo opremil še s slikami, predvsem reprodukcijami fotografij, je njegova knjiga še toliko bolj privlačna.

Druga knjiga, ki je izšla skupaj s prvo, je študija Angelosa Baša Savinjski splavarji. Knjiga bo sicer najbrž pritegnila ožji krog ljudi, predstavlja pa vendarle tehten prispevek k zgodovini slovenskega splavarstva, ki je do začetka druge svetovne vojne pomenilo pomembno gospodarsko panogo zlasti prebivalcev gornje Savinjske doline. Avtor knjige je obdelal način življenja slovenskih splavarjev in vse, kar je bilo s splavljanjem lesa kakorkoli v zvezi. Pri tem je svoje delo

razdelil na dva dela. Prvi je iz ključno zgodovinski. V njem na podlagi arhivskega gradiva obravnava savinjsko splavarstvo od 15. do 19. stoletja. Drugi del knjige obravnava splavarstvo od 19. stoletja pa do leta 1941, ko je nemška okupacija splavarstvo zatrla, da ga tudi poznejši poskusi niso mogli več obnoviti. V tem svojem drugem delu obravnava Angelos Baš splavarstvo gospodarje in splavarje, delo in vožnjo, hrano, prenočevanje, zaslužke, nošo, zdravstvo splavarjev, šege, prosti čas in stike z drugimi, tako da vsestransko osvetljuje to gospodarsko panogo.

Baševa razprava, opremljena na eni strani z vsemi viri, na drugi strani pa tudi s številnimi podobami, seveda ni delo gospodarskega zgodovinarja, temveč delo etnologa, ki je v okviru raziskav Slovenskega etnografskega muzeja zbral vse razpoložljive viire in tako v knjigi ohranil vse, kar naj bi bilo potomcem ohranjenega o savinjskem splavarstvu.

Virtuoznost Dubravke Tomšič v Portorožu

Dne 7. t.m. je v Novi Gorici Dubravka Tomšič - Srebotnjakova na novem koncertnem klavirju lahko pokazala svojo pravo virtuozno razkošje in moč kreativnega oblikovanja, ki temelji na svojstvenem pronicanju v umetniško jedro danih del. Z istim sporedom, ki je obsegal Sonato v G duru opus 31 števil 1 L. Van Beethovna ter skladbe «Odsevi v vodi», «Zvonovi skozi listje» in «Zlate ribice» iz ciklusa «Imagery» Claudea Debussyja ter vse štiri scherze Friedricha Chopina, je umetnica gostovala naslednjega dne, to je 8. t.m. v dvorani auditorija v Portorožu.

Ne bi si mogli začetja za zaključek koncertne sezone boljšeje umetniškega večera, kakršnega nam je s tem recitalom podaril Zavod za turizem, organizator koncerta, s katerim je obenem tudi zaključil letos prvi na abonmaji način osnovan spored kulturnih prireditev v Portorožu.

Pianistka nas je že po prvih taktih povedla v svet pristne Beethovne glasbe, ki se v tej sonati razodeva kot trenutek razgranosti in radosti, po kateri je veliki ustvarjalec v svojem trpkem življenju toliko hrepenel. Debussyjeve skladbe so odražale toploto doživljanja, ki se nam obudijo ob lepoti pojavov v naravi in navdahnjenosti poetična razpoloženja. Tu ni bilo nekih tonskih slikanj, ki naj bi ponazarjala podobe, temveč je umetnica z izredno iznajdljivim estetskim pristopom kleno izrazila vrednote poetske vsebine, kakor da klavir poje iz najintimnejše občutja, nazorno je izoblikovala Chopinova scherza v vseh njenih kontrastnostih. Prečestokrat poudarjena bravuroznost in površinsko učinkujoča igra s kakršno se prav pri Chopinovi delih večkrat srečujemo, se je pri Tomšičevi odmaknila zunaj njemu blišče in se naramnila v žito snujoče zanosno grajenje, ki je do konca pri vseh štirih skladbah ohranilo enako močno napetost in osvajačo z vsem muzikalnim žarom.

Zal je prvi del koncerta molilo preglasno šepetanje nekaterih Ivan Silic

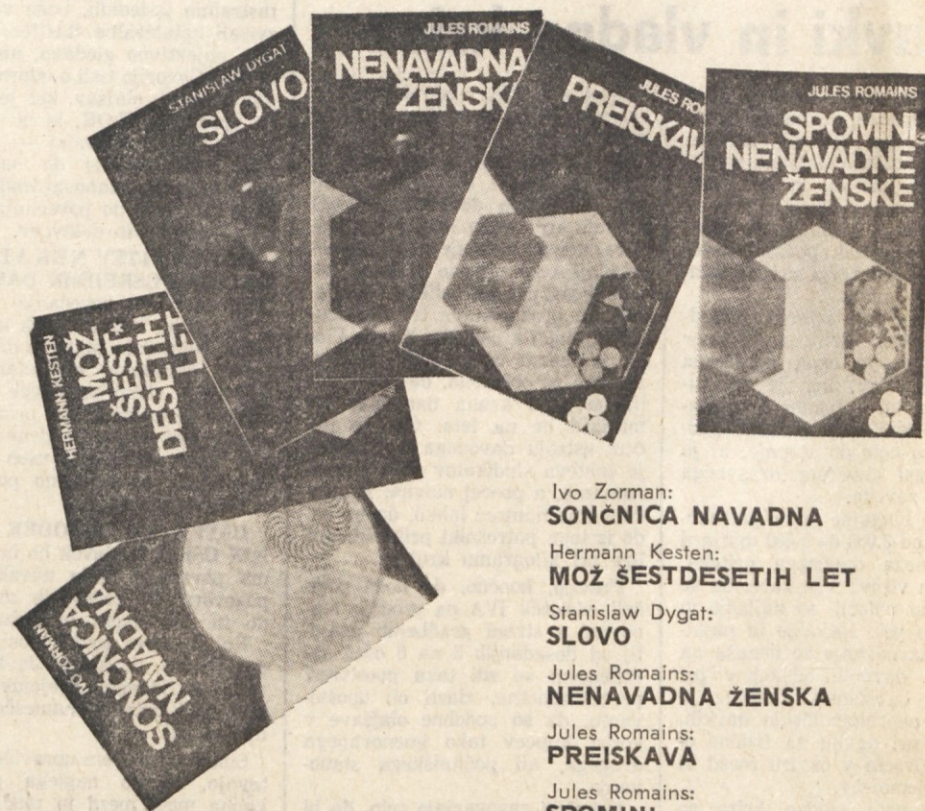
DRŽAVNA
ZALOŽBA
SLOVENIJE

Nova knjižna zbirka

dzs

amfora

V tej zbirki bodo izhajali popularni romani, ki se odlikujejo po nesporni literarni kvaliteti, privlačni vsebini in živi človeški problematiki. V zbirko namerava založba vsako leto vključiti po eno izvirno slovensko delo, ostali romani pa bodo izbrani med najpopularnejši teksti evropskih in drugih literatur.

Ivo Zorman:
SONČNICA NAVADNA
Hermann Kesten:
MOŽ ŠESTDESETIH LET
Stanislaw Dygat:
SLOVO
Jules Romains:
NENAVADNA ŽENSKA
Jules Romains:
PREISKAVA
Jules Romains:
SPOMINI NENAVADNE ŽENSKE
(trilogija)

Za zbirko 6 romanov razpisujeta
založba in Tržaška knjigarna
subskripcijo,
ki traja do izida knjig

Knjige bodo izšle v dveh zaporednih serijah po tri knjige skupaj. Cena celotne zbirke, vezane v platno, 36.500 lir — 770 din. Založba nudi možnost obročnega plačevanja. V prosti prodaji bodo knjige dražje.

Naročila za obe zbirki sprejema knjigarna in zastopniki založbe. Izpolnite priloženo naročilnico.

Zahtevajte prospekte s podrobnimi podatki o napovedanih knjigah!

Knjižna zbirka

1974 biografije

Heinrich Gemkov ldr.:
FRIEDRICH ENGELS
Monografija o Engelu (1820 — 1895) skladno dopolnjuje biografijo F. Mehringa o Karlu Marxu. Življenjska zgodba Friedricha Engelsa je v tej knjigi nadrobno opisana, znanstveno preverjena in osvetljena s številnimi biografskimi nadrobnostmi, tako da bo delo ne samo poučno, temveč tudi izredno zanimivo branje za najširši krog bralcev.

Gérard le Quang:
GIAP — GENERAL REVOLUCIJE
Le Quangova knjiga o generalu Giapu je tehten prispevek h globljemu razumevanju vietnamskega osvobodilnega boja. Poleg osrednje osebnosti osvetljuje pričujoča biografija tudi boj vietnamskega ljudstva, politično in vojaško strukturo revolucije, njeno strategijo in taktiko.

Stefan Zweig:
ROMAIN ROLLAND
Biografija o francoskem književniku Romainu Rollandu (1866—1944), ki je dobil 1915 Nobelovo nagrado za mir.

Victoria Lincoln:
CHARLES DICKENS
Biografski roman o velikem angleškem realističnem pisatelju Charlesu Dickensu (1812—1870).

Za zbirko 4 knjig razpisujeta založba in Tržaška knjigarna
SUBSKRIPCIO
KI TRAJA DO IZIDA KNJIG
Prednaročniška cena za vse 4 knjige: platno 25.000 lir — 540 din, polusnje 28.000 lir — 600 din. Založba nudi možnost obročnega plačevanja.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

TRŽAŠKA KNJIGARNA

NAROČILNICA ZA NAROČNIKE V ITALIJI

Priimek in ime

naslov (ulica) (kraj) (poštna št.)

Nepreklicno naročam celotno zbirko
— «BIOGRAFIJE» za leto 1974 (FRIEDRICH ENGELS, GIAP — GENERAL REVOLUCIJE, ROMAIN ROLLAND, CHARLES DICKENS). Prednaročniška cena vseh 4 knjig: platno 25.000 lir, polusnje 28.000 lir.
— «AMFORA» za leto 1974 (SONČNICA NAVADNA, MOŽ ŠESTDESETIH LET, SLOVO, NENAVADNA ŽENSKA, PREISKAVA, SPOMINI NENAVADNE ŽENSKE). Prednaročniška cena za vse šest knjig: platno 36.500 lir.

(Ustrezno podčrtajte)

Datum:

Podpis:

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:
TRŽAŠKA KNJIGARNA, Ul. sv. Frančiška 20, 34132 Trst
Informacije in naročila tudi po telefonu številka 61 - 792

NAROČILNICA ZA NAROČNIKE V JUGOSLAVIJI

Nepreklicno naročam knjižno zbirko:
— «BIOGRAFIJE» za leto 1974 (FRIEDRICH ENGELS, GIAP — GENERAL REVOLUCIJE, ROMAIN ROLLAND, CHARLES DICKENS). Prednaročniška cena vseh 4 knjig: platno 540 din, polusnje 600 din.
— «AMFORA» za leto 1974 (SONČNICA NAVADNA, MOŽ ŠESTDESETIH LET, SLOVO, NENAVADNA ŽENSKA, PREISKAVA, SPOMINI NENAVADNE ŽENSKE). Prednaročniška cena vseh 6 knjig: platno 770 din.

Naročnino bom poravnal:*

- takoj
- v 10 mesečnih obrokih po 54 din (platno — Biografije)
- v 10 mesečnih obrokih po 60 din (polusnje — Biografije)
- v 10 mesečnih obrokih po 77 din (platno — Amfora)

Knjige mi pošljite na:*

— moj domači naslov

— kraj zaposlitve

(* Ustrezno, prosimo, označite!)

Kraj in datum:

Podpis naročnika:

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Zaposlen pri:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Mestni trg 26 — 61000 Ljubljana

ZANIMIVO DELO IZ NAŠE OŽJE ZGODOVINE

Zorzutovi «Svobodni kmetje»

Gre za «Zgodovinsko pot zadružnikov iz Fojane na Dobrovo», kot nam pove podnaslov

Ludvik Zorzut, katerega ime se zadnje tedne večkrat omenja ob izidu njegove pesniške zbirke «Ptička brigarica», je s svojim pokojnim bratom Cirilom soavtor knjižice «Svobodni kmetje» s podnaslovom «Zgodovinska pot zadružnikov iz Fojane na Dobrovo», ki je izšla za letošnji brški praznik češčenj. Bogato ilustrirano knjižico (ovitek je delo akad. slikarja Iva Kovačiča) je izdala in založila kmetijska zadruža «Goriška Brda» na Dobrovem; njen direktor Zvonimir Simčič je skupaj s Fojancema Jelkom Kodermacem in Cirilom Šibavom podpisal uvodne spremne besede. Poseben uvod je napisal tudi Ludvik Zorzut, prikazal je nastanek knjižice (obsega 92 strani teksta) od kronike «Poljedelskega društva kolonov in malih posestnikov v Fojani», ki jo je sestavil tajnik društva Ciril Zorzut do «Svobodnih kmetov», pri čemer je dal Ludvik Zorzut delu širši zemljepisni in tematski obseg.

Knjižica bratov Zorzut ima 2 dela, ki ju ugotovimo ob prebiranju, ne pa zato, ker bi jo pisca oziroma redaktor (L. Zorzut) posebej naznačila. Poudarek je na fojanskem združnem gibanju, ki se je pričelo, sodeč po navedbah v knjižici, leta 1922 z ustanovitvijo «poljedelskega društva»; na tem mestu lahko omenimo, da je slovensko društveno življenje v Fojani živelo že pred prvo svetovno vojno, delovali sta na primer Kmetijsko izobraževalno društvo (pravila potrjena leta 1906) ter katoliško slovensko izobraževalno društvo (pravila potrjena 1911), o čemer pa knjižica Zorzutov ne poroča.

Zgodovina ali točneje kronika fojanskega združništva je solidno napisana z mnogimi potrebnimi številčnimi podatki, ki se jim kronisti sicer radi izogibajo. Tajnik društva Ciril Zorzut (v knjižici se kot leto njegove smr-

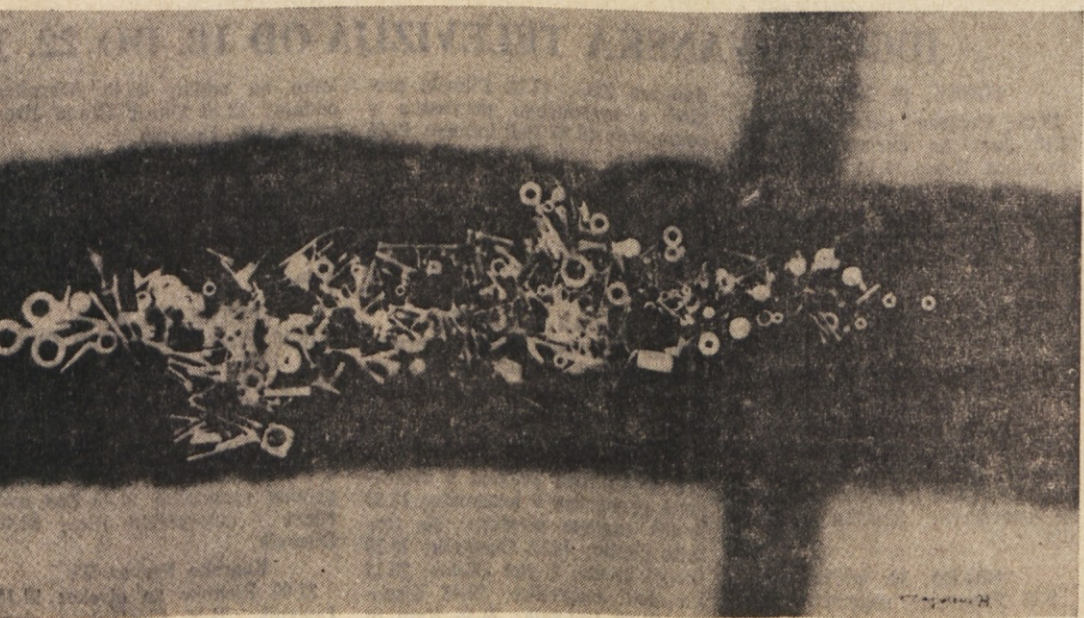
ti navajata letnici 1951 in 1952) je imel širok vpogled v delovanje društva in zato so prav opis njegovega delovanja najpomembnejši.

Šibkejša so tista mesta, kjer je Ludvik Zorzut širil fojanske razmere na ostala Brda. Čeravno se je loteval zgodovinske problematike, se ni niti najmanj oddaljil od svojega značilnega Kozerskega potopisovanja (v preteklosti in sedanjosti) s katerim se je večkrat že loteval tudi rodni Brd in pri čemer je najbolj uspel v prispevku, ki ga je dal za knjižico «Ne vdajmo se!» ob stoletnici brisrkega tabora (1969). Kramljanje, reminiscence na preteklost in koketnost s sedanjostjo vse skupaj prepleteno s pesniškimi vloži in drugimi za Ludvika Zorzuta prav značilnimi podatki, ne more biti prava zgodovina, pač pa poljudno in nevsi-

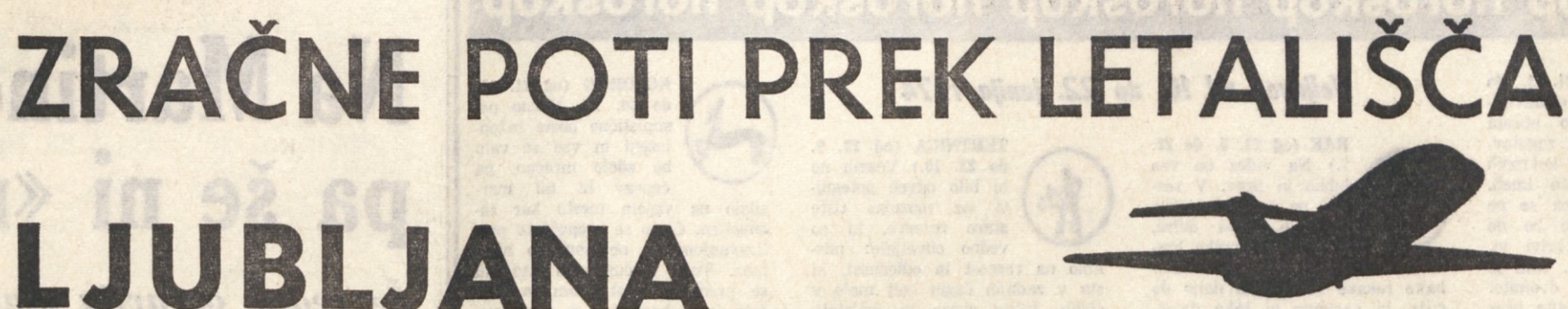
ljivo povezovanje zelo širokega kroga bralcev z raznimi temami preteklih in polpreteklih časov. Zato morajo merila zgodovinske kritike odpasti.

Zadnje strani «Svobodnih kmetov» so posvečene današnji kmetijski zadruži «Goriška Brda», saj je izšel izmed njenih prednikov bila tudi fojanska (prenehala je delovati leta 1951). Ludvik Zorzut, dvainosemdesetletni upokojenec iz Kanala, je konec aprila izdal svojo prvo pesniško zbirko, mesec dni nato je izšel tekst o «Svobodnih kmetih». Podatka potrjujejo izjemno delavnost človeka, čigar pesniško in publicistično snovanje najdemo v različnih periodičnih izdajah, to delo se je do letošnjega leta pokazalo le v enem samostojnem tisku in sicer v kroniki kanalskih gasilcev (1963).

B. MARUŠIČ

V rimski galeriji «Colosseo» razstavlja naš slikar Demetrij Čej.

POLETJE 1974

Linije poletov, ki so natisnjene krepko, obratujejo redno vse poletje do 1. septembra, če ni drugače naznačeno.

Čas prihoda in odhoda letala ni zagotovljen in je le približen.

Red letenja je lahko spremenjen brez predhodnega obvestila. Čeprav je storjeno vse, da bi bil ohranjen predvideni red letenja, JAT ne more prevzeti odgovornosti za zamudo, izgubljene zveze in odpovedi letov. Potnike prosimo, da to sprejmejo z razumevanjem.

**VSI NAVEDENI ČASI
SO LOKALNI**

1	Ponedeljek	DC 9 — DOUGLAS DC 9
2	Torek	CVL — CARAVELLE SE 210
3	Sreda	B 727 — BOEING B 727/200
4	Četrtek	¹ Leti od 15. 6. 1974 dalje
5	Petek	² Leti do 14. 6. 1974
6	Sobota	³ Leti od 6. 9. 1974 dalje
7	Nedelja	* Leti BOEING B 727/200 FY
		** Leti CARAVELLE SE 210 Y
ARR — Prihod		Y — Ekonomski razred
DEP — Odhod		F — Prvi razred

AERODROM LJUBLJANA
Krani PP/POB 33

JAT informacije:
(064) 21-112, 23-670

JAT blagovni oddelek:
(064) 22-019

JAT špedicija
uvoz: (064) 24-194
izvoz: (064) 23-345
Telex: 34-539 YU AIRLJU

Dan	Letalo				Odhod Prihod		Št. leta		Tip letala in razred			
LJUBLJANA—AMSTERDAM												
2					09.50	11.35		JU 224	DC 9	Y		
1	4	6	7		10.20	12.05		JU 222	DC 9	Y		
		6 ¹			11.25	13.10		JU 228	DC 9	Y		
LJUBLJANA—BERLIN												
1	2	3*	5	6	7	09.15	10.30	JU 380	DC 9	Y		
LJUBLJANA—BRUXELLES												
1	2	3	5	6**		10.30	12.05	JU/SN 230	DC 9	Y		
LJUBLJANA—FRANKFURT												
1	3	4	5	6	7	10.05	11.20	JU 358	DC 9	Y		
	2					09.55	11.10	JU 352	B 727	FY		
LJUBLJANA—GÖTEBORG												
			7			09.20	12.35	JU 364	DC 9	Y		
LJUBLJANA—KOEENHAVN												
2	4	6*			09.20	11.10		JU 366	DC 9	Y		
		7			09.20	11.10		JU 364	DC 9	Y		
LJUBLJANA—LONDON												
1	3	4	6*		10.15	12.20		JU 210	DC 9	Y		
	2		5	7	11.10	13.15		JU 212	DC 9	Y		
LJUBLJANA—MILANO												
1	2	3	4	5	7	16.05	18.05	JU 408	DC 9	Y		
LJUBLJANA—MÜNCHEN												
1	2	3	4	5	6	7	16.10	16.55	JU 374	DC 9	Y	
LJUBLJANA—PARIZ												
1	3	5	6	7	10.10	11.50		JU 242	DC 9	Y		
		5 ¹	7 ¹		10.10	11.45		JU 242	B 727	FY		
					18.50	20.30		JU/AF 244	DC 9	Y		
LJUBLJANA—PRAGA												
2	4	7			15.55	16.55		JU 330	DC 9	Y		
LJUBLJANA—RIM												
2	4				14.55	17.00		JU 402	DC 9	Y		
LJUBLJANA—STOCKHOLM												
2	4	6*			09.20	12.55		JU 366	DC 9	Y		
LJUBLJANA—VARŠAVA												
2	5				09.10	10.30		JU 342	DC 9	Y		
LJUBLJANA—DUNAJ												
1		6			15.55	16.35		JU 310	DC 9	Y		
LJUBLJANA—ZÜRICH												
	4	6			09.35	10.40		JU 320	DC 9	Y		
1	2	3	5	7	12.50	14.00		JU 322	DC 9	Y		
LJUBLJANA—BEOGRAD												
1	2	3	4	5	6	7	06.25	07.20	JU 721	DC 9	Y	
	1	2	3	5	7		13.00	13.55	JU 381	DC 9	Y	
	1	2	3	5	7		13.05	14.00	JU 323	DC 9	Y	
		4					13.05	14.00	JU 321	DC 9	Y	
		3		6**			15.00	15.55	JU/SN 231	DC 9	Y	
	2				7		14.30	15.25	JU 353	B 727	FY	
					6		16.55	17.50	JU 365	DC 9	Y	
	2	4		6*			17.55	18.50	JU 367	DC 9	Y	
LJUBLJANA—DUBROVNIK												
1	2	3	4	5	6	7	07.10	08.15	JU 896	DC 9	Y	
	1	2	3	4	5	6	7	12.40	13.45	JU 892	DC 9	Y
		2					14.40	15.45	JU 852	DC 9	Y	
	1	2	3	4	5	6	7	16.20	17.25	JU 894	DC 9	Y
				6 ¹			17.30	18.35	JU 229	DC 9	Y	
				6			18.35	19.45	JU 852	CVL	Y	
	1	2	3	4	5	6	7	19.20	20.25	JU 890	DC 9	Y
					5		20.30	21.35	JU 890	DC 9	Y	
LJUBLJANA—SARAJEVO												
1	2	3	4	5	6	7	19.20	20.10	JU 830	DC 9	Y	
		3 ¹		5 ¹			14.35	15.30	JU 355	DC 9	Y	
LJUBLJANA—SKOPJE												
		5				15.00	17.15	JU 838	DC 9	Y		
	3					12.45	15.15	via Tivat	JU 858	DC 9	Y	
LJUBLJANA—SPLIT												
1	2	3	4	5	6	7	07.15	08.05	JU 880	DC 9	Y	
				6			13.15	14.05	JU 886	DC 9	Y	
	1	2	3	4	5	7*	16.20	17.10	JU 884	DC 9	Y	
		2			5	7	17.00	17.50	JU 850	DC 9	Y	
	1						17.05	17.55	JU 886	DC 9	Y	
	1	2	3	4	5	6	7	19.30	20.20	JU 882	DC 9	Y
				5 ¹	7 ¹		23.25	00.15	JU 859	DC 9	Y	
LJUBLJANA—TITOGRAD												
		5					15.00	16.05	JU 838	DC 9	Y	
LJUBLJANA—TIVAT												
	3						12.45	13.55	JU 858	DC 9	Y	
LJUBLJANA—ZADAR												
1	2	3	4	5	6	7	19.30	20.20	JU 812	DC 9	Y	

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

Veljaven od 16. do 22. junija 1974

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Brez obotavljanja dalje po ubrani poti, ki vam zagotavlja rezultate, kakršnih že dolgo niste imeli. Dobili boste obiske, ki pa se ne bo dobro končali. Prišlo bo od spora, kateremu boste krivi vi. Oseba, ki jo imate radi, vam je zvesta, pa čeprav vanjo dvomite. Kar se zdravi tiče, bodite brez skrbi.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Bolj odločni bodite in ne odlašajte s sprejemanjem sklepov, kajti čas ne dela za vas, kot ste si mislili. Ne računajte niti s pomočjo sodelavcev, ki ste si jih slabo izbrali. Neka oseba vam bo razkrila nekaj kar, vas bo hudo prizadelo. Ne računajte, da bi našli tolažbo med svojci. Prehladili se boste.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Zadovoljiti se boste morali s tem, kar ste dosegli. Šele kdaj pozneje boste popravili napako in si izboljšali položaj. Ne popuščajte v svojih sklepih in tudi ne dopuščajte, da bi se drugi vmešavali v vaše zadeve. Pošta, obisk ali darilo, ki vas bo močno razveselilo. Otrcite se ljubosumnosti.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Na videz bo vse lahko in prav. V resnici pa se boste težko prerivali skozi ovire, v kakem trenutku boste začeli tudi popuščati. Zavihajte rokave in odločno dalje do cilja, ki verjetno ni tako daleč. Z ljubljeno osebo se boste spili in spet pobotali. Zdravje kar dobro.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Na delovnem področju se boste srečali z nepričakovano težavo, ki pa bo hkrati vzbujala vašo radovednost in delovno vnemo. Tudi v družbenem življenju bodo težave, pa se bodo izplačale. Z veseljem boste zvedeli, za neki neprijeten obisk. Stopite k zdravniku. Zobjol.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Često računate s prevelikimi dosežki, ki jih pa ne zmorete. Tudi vaša dejavnost in vaša vnema nista temu primerni. Od tod nerazpoloženje, da ne rečemo razočaranje. Hkrati pa vas neka oseba tako ljubi, da tega ne zaslužite. Še več, ljubosumni ste. Glavobol.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Včasih ne bi bilo odveč potegniti iz muzeja, tiste stare rezerve, ki so vedno obveljale: mislimo na resnost in odločnost, ki sta v zadnjih časih bolj malo v čislju. Išcite zveze in prijateljstva med delovno razpoloženi ljudmi. Ljubezno srečanje. Zelo hud prehlad.

SKORPIJON (od 24. 10. do 23. 11.) Vaša negotovost je kot nalašč za tiste, ki skušajo živeti na tuj račun. Če ste po značaju mehki, s tem še ni rečeno, da ste lahko drugim na uslugo ali celo, da drugim hlapčujete. Sredi tedna neprijeten nesporazum, seveda z ljubljeno osebo. Dobro počutje.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Pripravljeni bodite, da vas bo skušal nekdo spraviti v zagato. Lahko se boste nad njim tudi maščevali, vendar je bolje, da se podobnim izkušnjam izognete. Več diplomacije, več sreče in vse bo prav uravnilo. To velja tudi za čustvene stike. Zdravje dobro.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Močno pesimistično boste razpoloženi in vse se vam bo zdelo mračno, pa čeprav bi bil marsikdo na vašem mestu kar dovoljen. Često se prepustite pretiravanjem, ki ne koristijo nikomur. Tudi v čustvenih zadevah se predajate ekstremom in skakate iz zadovoljstva v mračnost. V ozadju vse v redu.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Nekoliko negotovi boste v svojih odločitvah in zato ne boste prelezli prav nikamor. Morda bi ne bilo napak, poklicati koga na pomoč vsaj za kak pameten nasvet. Zagotoviti bo treba namreč jutrišnji dan, ki ni kdove kako svetel. Oporo boste našli med svojci, še največ morda pri ljubljeni osebi. Nervoza.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Prepozno menjulate smer in vedno mislite, da ste v središču dogajanja. Otrcite se bo treba vsega tega in šele tedaj boste lahko rekli, da ste na pravi poti. Oseba, s katero ste se nedavno srečali in pobilje spoznali, zasluži pozornost. Lahko bi se iz tega kaj izcimilo. Zdravje kar dobro.

NA OBISKU PRI «MAMI PRIMOŽEVI» V SLIVJU V BRKINIH

Na Martinov dan jih bo imela 87 pa še ni «nadlegovala dohtarja»

Še vedno opravlja marsikatero delo - Celo na polje se včasih odpravi Veliko «plenirjev» je znosila v gozd - Njena Francka je bila kurirka

Požrtvovalno partizansko mater Primožev smo pred dnevi obiskali v Slivju. «Pri Primoževih» rečejo hiši na začetku vasi, nasprotni župnišču. Drugače se pišejo Znebelj. Mati Marija je najstarejša v vasi. Na Martinov dan bo dopolnila 87 let. Pa še nikoli ni «nadlegovala dohtarjev». S posebnim zadoščenjem pove to vsakomur. In to je bil pravzaprav naš prvotni razlog za ta obisk. Kajti mati Primoževa je v tem smislu znana celo v širši okolici, tja do Kozine in Podgrada. Povsem slučajno smo tako zvedeli tudi mi zanjo. Pa naj zvedo še dlje smo rekli.

Zatopljen v sečno suhljadi za podkurjenje štedilnika, z malo sekuro v roki nas ni niti opazila takoj, ko nas je mlajši sin Franc pospremil na domače dvorišče. Izkazalo se je, da ji sluh nekoliko nagaja. Drugače pa je gibčna. Na prvi pogled bi človek dejal, da ima vsaj petnajst let manj. Tudi v njivi si še upa. Potem rada kaj postori v hlevu in še marsikaj po hiši.

«No, ja, saj to je vsakdanje delo in nič ni težko, če se dela za voljo», je brž pripomnila na naše začudenje, da si pri tej starosti še toliko upa. «Delo je zdravje», je pri tem modro dodala.

«Kako pa kaj z zdravjem, mati?»

«Dohtarjev še nisem nadlegovala. In tudi jih ne bi rada.»

Medtem sta prišla izza hiše tudi starejši sin Angel in snaha Marija, nekdo Mezgečeva (Pekova), prav tako Slivarka. Med prijetnim kramljanjem, ob silnih zares pristne slivovke (nemara od tod tudi ime te čedne

Primoževi v času, ko so se pri njih pojavili prvi partizani

že hodim. Le kaj bi dohtarja klicali za tako malenkost...» In tako se izgovarja vsaki, ko domači zaslujo, da ji morda kaj «fali», bodisi zaradi prehlada, gripe ali močnejšega kašlja in podobno. Z domačimi čaji je do slej vse take nevesnosti uspešno prestala. Na tak način «vleče napre» brez vsakršne zdravniške nege vse življenje. Zares potrpežljiva in odurna je proti boleznim, kljub svoji šibki toda žilavi postavi.

Sin Franc se je pozneje pošalil, da bi socialno zavarovanje lahko mater tudi nagradilo, kot vzor za trdno voljo in odpornost proti boleznim v njenih letih. Prepričani smo, da mama Primoževa ne bi nikoli sprejela take nagrade. Kakor je sama rekla, je srečna že zato, da ji ni treba prosti za zdravniško pomoč. To pa je tudi najlepša nagrada!

Potem ko smo vse to zvedeli o vzornem zdravstvenem počutju mame Primožev, je kajpak pogovor nanesel tudi na družinske razmere v času vojne. Mati se vsega ne more spomniti, saj je doživela veliko tudi pretrpetljivih dogodkov. No, in tako smo s pomočjo sinovih ter snahnih spominov skušali obuditi nekatera doživlja, za katera lahko rečemo, da se nanašajo na vso družino, ki se je v narodnoosvobodilnem boju izkazala kot vzor družinske enotnosti za skupno stvar.

Mati Primoževa je že v začetku prve zime vojnega obdobja, to se pravi že v decembru 1940, leta vedela, da se njena pokojna hči Francka nekako preveč suče okrog nekaterih ljudi v Trstu, ko je zahajala s kolegom v Škedenj k teti Franči, očetovi sestrji, poročni Grki. Teta je bila hudo zbolela, stric pa je moral na delo v železarno. Pogosto jih je obiskovala in jima seveda pomagala, zlasti z negovanjem tete. In da je stricu kuhala. K njim v Škedenj pa so že takrat zahajali posamič ali na sestanke aktivisti.

Tedaj 20-letna Francka je bila pripravljena prenašati sporčila, propagandne letake in drugo gradivo. Francka Primoževa je vse,

kar je prinašala, puščala pri Jožetu Kocijancu - Štelemu v Materiji. V slučaju da Šteleva ni našla, je gradivo dajala Strnatovim na Baču. Koprski muzej hrani mnogo tistih sporočil in drugega gradiva, ki ga je prinašala Francka na materijsko področje, iz Trsta.

«Punca, varuj se!» je mati rotila Francko.

«Pa ni odnehal», se spominja mati. «Še in še je kar naprej prinašala in odnašala sporočila, jih doma skrivala, če ni utegnila oddati takoj. Skratka, delovala je organizirano, po nalogah aktivistov.»

Doma niso vedeli, da ima Francka tudi ilegalno ime. Franc Zrnc s Kozine nam je rekel, da je bilo ilegalno ime Francke - Milica. No, in Milica je vse to delala od 12. septembra 1942. leta, ko je prišlo ponjo kakih deset kvesturinov. Prišli so seveda nepriznani. Ne da bi ji predhodno sodili, je morala prestopiti v zaporu in v internaciji, najprej v Trstu, nato pri Mecerati vse do kapitulacije, v septembru 1943.

To je bil hud udarec za mater. Franckine kurirsko - obveščevalne naloge je poslej, dokler je bila doma, opravljal brat Angel. Pošiljke iz Trsta je nosil na Tatre k Tonetu Filipčiču (Lukavemu) ali na Orehek k Franci Lukaku (Križičevemu). Ko pa so fašisti oboja sina, Franca in Angela, spravili v posebne bataljone, sta mati in oče Janez ostala sama doma.

Tedaj so začeli k Primoževim prihajati prvi partizani brkinske čete. Večkrat so prišli: Rudi

Mahne - Brkin, Karlo Maslo, Lojze Maslo - Zdenko, Anton Dolgan - Branko, Albin Godina - Vojo in drugi. Če so prišli ponoči, je bil dogovorjen znak z določenim številom trkanj na oknu. Mati je brž vedela, kdo je. Naročil so ji, koliko hrane naj pripravi. Ko je skuhala, je sama tudi nesla v skrivališče na Brzinah, ali na gmajno k borovcem, kjer so jo pričakovali borci. Veliko «plenirjev» hrane je tako znosila partizanom v brkinske hoste.

«Kaj nesete koscem?», so jo spraševali radovedne Slivarka.

«Koscem, koscem, našim koscem nesem!»

Takoj po kapitulaciji Italije so se srečno vrnili vsi trije otroci. Franc je takoj odšel v istrski odred in bil kurir v štabu odreda. Francka in Angel pa sta bila določena za delo na terenu. Tedaj je bilo treba na vsak nju urediti skrivališče za vsak primer nenadnega vdora Nemcev. In nekdo so zares pridili Nemci. Ko so preiskovali domačijo, je neki vojak prišel tudi na skedenj, kjer je bil v bunkerju v seni skrit Angel. Oče je trepetal od strahu, kaj bo, če sina dobi. Pa si je Nemec samo površno ogledal skedenj in vprašal očeta, če bi imel na prodaj kako jajce. Seveda je Nemec dobil nekaj jajc in preiskave je bilo konec. Tudi mati, kot tistega dne, ko se je četa partizanov, ki je prihajala iz brkinskih hribov, nepriznanih soočila z nemško patruljo prav pred Primožev domacijo na spodnjem koncu vasi.

Nemci so se potem besni maščevali nad ljudmi. Vse, kar je bilo živega v vasi, so privleli na «plac». Tudi mater Primoževa, medtem ko je hči Francka - Milica utegnila zbežati.

Kaj župnika Viktorja Berčeta so privleli, da jim je tolačil. Prav njemu se ima večina vaščanov zahvaliti, da jih je pri Nemcih uspešno zagovarjal.

«Jaz sem pa tistega dne naštrdal», se je pri tem oglašala snaha Marija. «Služila sem v gostilni pri Bučiču in skozi okno opazila, da Francka beži. Nemci pa za njo. Ona se jim je izognila, mene pa so v gozdu izločili in odvedli naprej v Trst, nato v Šlezijo in Leipzig. Šele septembra 1945. sem se vrnila. Stara sem bila 24 let, tako kot Francka.»

«Ja, ampak takrat na 'placu', sem se tudi bala. V nedrhih sem imela polno partizanske pošte in gradiva. Skrila sem to k sebi, da ne bi v hiši kaj staknili v slučaju preiskave», je vrnili Primoževa. «Tako je, vse, bilo z nami. Tvegali smo, da ne bomo imeli sreče, da je naša borba zmagala. Francka je kmalu po vojni zaradi teh posledic umrla na Reki. Uboga naša Francka, koliko jih je tudi ona morala pretrpeti!...» je še potolažila mati Primoževa, ko je vstajala iz mize in se odpravljala k delu.

Dj. PLANJAVEC

danes v Ljubljani, danes v Ljubljani, danes v Ljubljani,

DRAMA SNG

Jutri, v ponedeljek, 17. junija, ob 20. uri — Dieter Forte: MARTIN LUTHER IN THOMAS MÜNZER ali UVEDBA KNJIGOVODSTVA. Abonma Z in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

V torek, 18. junija, ob 20. uri — Dieter Forte: MARTIN LUTHER IN THOMAS MÜNZER ali UVEDBA KNJIGOVODSTVA. Abonma U in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO

GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Danes, v nedeljo, 16. junija, ob 20.30.

Evripides: BAKHE.

Jutri, v ponedeljek, 17. junija, ob 20. uri — N. Coward: KOMEDIJA LJUBEZNI. Abonma red Y.

Akademija za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani ponovi danes, v nedeljo, 16. junija, ob 20.30 v Mestnem gledališču ljubljanskem EVRIPIDOVE BAKHANTKE. Nastopajo študentje četrtega letnika dramske igre pod vodstvom docenta Poleta Bibića. Vstopnice so v prodaji pri blagajni Mestnega gledališča ljubljanskega od 10.00 do 12.00 in od 19.00 do 20.30.

MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Danes, v nedeljo, 16. junija, ob 10. uri: Marcel Achard: HOČETE IGRATI Z MANO za Abonma «2» (razprodano).

Ob 15.30 Marcel Achard: HOČETE IGRATI Z MANO. Za abonma «4» in izven. Prodaja vstopnic pol ure pred začetkom predstave.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Nočna dežurna zdravniška služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure, od nedeljah in praznikov ves dan in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma — Ljubljana

Bežigrad: Križičeva c. 10, telefon 530-533.

Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063.

Vič - Rudnik: Potojska c. 24, telefon 61-121.

Moste - Polje: Prvomajska 5, telefon 316-155.

Šiška - Šentvid: Derčeva ulica 5, za občinsko stavbo, telefon 55-221.

Medvode: Medvode, telefon 71-215.

KINO

KINO UNION: angl. - franc. politična grozljivka ŠAKAL. Govori o poskusu atentata na generala de Gaulle. Prod.: Universal, 1973. Prikazan na letošnjem FEST. Režiser: Fred Zinnemann. Glav. v.: Edvard Fox (Šakal), Michel Lonsdale (komisar Lebel), Alan Badel in drugi. Brez tehnik! Predstave ob 16.00, 18.30 in 21.00. Zaradi dolžine filma zvišane cene!

Poletni kino Dom JLA: amer. barv. WS fantastični film PRED MILLJONI LET. Prod.: 20th Century Fox, 1966. Režiser: Don Chaffey. Posebni efekti: Ray Harryhausen. Glavne vloge: John Richardson, Raquel Welch, Robert Brown in drugi. Brez tehnik! Predstava ob 20.30. Samo danes.

KINO KOMUNA: amer. barv. CS biografski film Motown - Weston 1971. FEST 74. LADY POJE BLUES. Glasba: Michel Legrand. Režiser: Sidney J. Furie. Glavne vloge Dina Ross (v vlogi Billie Holiday), Billy Dee Williams, Richard Pryor in drugi. Brez tehnik! Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30. Zaradi dolžine filma zvišane cene!

KINO VIC: dom. barv. WS krim. film VS ZAPIRA OBROČ. Prod.: Film 8, 1974. Režiser: Miomir Stamenović. V gl. vlogi: Slobodan Dimitrijević, Dušica Žegarac, Dragomir Felba, Rade Marković in drugi. Kratki barv. film Dušana Vukotića GUBEČJANA ob proslavi 500-letnice slovenskih kmečkih uporov. Predstave ob 16.00, 18.00 in 20.00.

danes v Novi Gorici

KINO

SOČA «Pajkovo oko», italijanski barvni film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA «Trikratni odmevi», francoski barvni film ob 18.30 in 20.30. DESKLE «Vzljubljeni bo moji mamo», ameriški barvni film ob 17.00 in 20.00.

PRVACINA «Decameron», italijanski barvni film ob 17.00 in 20.00. RENČE «Mesto nasilja», ameriški barvni film ob 20.00.

DEŽURNA LEKARNA

Danes je v Novi Gorici dežurna Centralna lekarna, tel. 21-456, ki je odprta od 8. do 12. ure. Odprta je tudi ves prosti čas do ponedeljka zjutraj za izdajo zdravil po receptu in za nujne primere. Lekarna opravlja dežurno službo tudi za območja Šempetra, Kanala, Dornberka in gorških Brd.

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 16.00 — ital. film NEPREMAGLJIVI SAM WALASH. Ob 18.00 in 20.00 — ameriški ŠERIF NA DIVJEM ZAHODU.

IZOLA: ob 18.00 in 20.00 ameriški NAPAD NA ROMMLA.

SKOPELJE: ob 17.00 in 20.00 — italijanski BRIGADA PROTI ZLOČINU. PIRAN: ob 18.00 in 20.00 — ameriški VALDES MASCOVALEC.

TRGOVINE

Piran in Portorož sta ob nedeljah še brez dežurnih trgovin. V Koprju pa bosta v nedeljo dežurni: Market AGRARIA v Župančičevi ulici in De. Likatesa POSTOJNA v Kidričevi ul. V Izoli pa bodo dežurne: Samo postrežba «Jestvina» v Drevoredu 1. ul. Market NANOS v Pitonjevi ul. in Kmetijska zadruga v Ljubljanski ul. 5.

LEKARNE

V nedeljo dopoldne so odprte vse glavne lekarne v obalnih mestih, za nujne primere pa je popoldanska dežurna služba.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna zdravniška služba. Tako v zdravstvenem domu v Koprju kot v zdravstvenih ustanovah v Izoli in v Piranu dobite pomoč od 7. ure zjutraj v nedeljo, do 7. ure zjutraj v ponedeljek.

ZABAVE

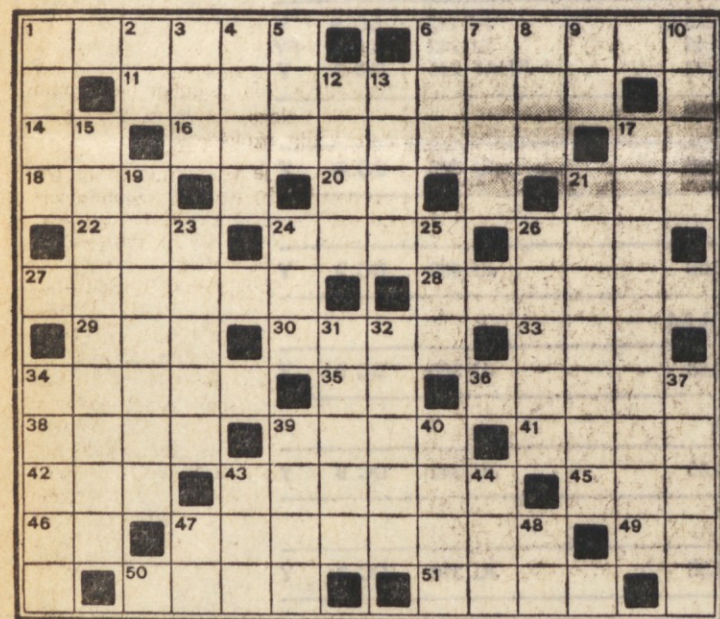
Cez nedeljo bodo na obali odprti vsi zimski plavalni bazeni, kegljišča in drugi športni objekti. Zvečer bodo igrali v vseh večjih lokalih zabavni orkestri, barski program pa si lahko ogledate v barih hotela Triglav v Koprju, v Palacu, Centralu in Metropolu v Portorožu ter pri Treh pagih v Piranu.

Mati Primoževa danes

vasi ob južnem vnožju verige brkinskih hribov), so nam v složenem družinskem vzdušju povedali še marsikaj zanimivega. Tudi mati je prisleda k lepi, zgolj iz vlnudnosti. Kar je miza navada ob obiskih. Sicer nikoli ne poseda iz utrujenosti. Tako menijo domači, ki pravijo, da se ji vedno mudi. Večkrat ji svetujejo, naj bolj počiva. Nekdo je nesrečno padla. Seveda, so bili v skrb, če bo mogla hoditi, ker se je bila udarila v nogo. Že je hotel vnuč v avtomobilu po zdravniku, pa ga je mati prestopila. Brž je vstala in zatrjevala, da je nič ne boli. «Saj

KRIŽANKA... z našim krajem

Rešitev križanke v torkovi številki

VODORAVNO:

1. Ima sovjetskih vesoljskih ladij, 6. Italijanska plemiška družina, 11. Delo duhovnika, 14. Slovenski pravopis, 16. Prosvetno društvo v «našem kraju», 17. Par example, 18. Električni je navaren, 20. Jaz na koncu, 21. Poginjaljo za mizo, 22. Žene milinske kamne tri, 24. Ruta, 26. Uživanja, 27. «Naš kraj», 28. Zemljevid, 29. Bivša IVA, 30. Delo, umetniška stvaritev, 33. Ata, 34. Četr, mestna četrt, 35. Predlog, 36. Simbol zaščite bogov, 38. Zgodnji, 39. Grška pokrajina, 41. Ima filmske igralce Ladda, 42. Ožji sorodnik, 43. Znani ansambel Rolling, 45. Očka, 46. Livorno (sigla), 47. Stoji na trgu v «našem kraju», 49. Italijanski splošnik, 50. Zgornjsko športno društvo, 51. Gorskica ptica.

NAVPIČNO:

1. Notranji ukaz, 2. Svetovno prvenstvo, 3. Večje orojče, 4. Rumena, 5. Jo prelivajo v vojni, 6. Tišina, sožitje, 7. Zlahtni plin, 8. Kratica za december, 9. Iver na pol, 10. Tržaško podjetje, 12. Ima filmskega igralca Sharifa, 13. Tesla drži, 15. Skrivati, prikrievati, 17. Naveličati se, 19. Ustno kaznovana, 21. Honorarji, zaslužki, 23. Pirenejski prebivalci, 24. Italijansko moško ime, 25. Fuentejevo moštvo, 26. Športno društvo v «našem kraju», 31. Katastrofa, 32. Italijanski Videm, 34. Marčelo, športni delavec v «našem kraju», 37. Letopisi, opisi zgodovinskih dogodkov, 39. Npravnos usmerjenost, 40. Živalska kрма, 43. Italijanska dehiška družba, 44. Mlečni izdelek, 47. Svoje-ročno, 48. Raketa v sredi, (lako)

TONE SVETINA STENA

118.

Tuje gore so nepriljudno zle vanj, kot bi vedele, da mu misel jadra drugam. Na vseh turah je bil nekako zamišljen in tih, proti svoji navadi sam vase zaprt, da še šal ni utrljal. Doma je vse bolj priljudno. Vse je združeno: gore in doline pa soteske, pa daljave, kjer se izgubi misel... In bablon popotnikov, ki v vsemogočih jezikih, ne da bi se razumeli, v gorskih visavah, iščejo sebe...

Ce se mu je kakšen del gore zazdel posebno lep, si je zaželel, da bi prišel tja s Karmen. Od nje so bile gore mnogo lepše, mehkeje in vabljivejše...

Za vedno so mu ostali v spominu mnogi previsti črnih skal, ledene sveče, globoke peči ledenikov, skale v strahotni strmini pri Mačjem koraku in plezanje v Velikem zidu, kjer jih je venomer plašilo padajoče kamenje... Rad bi ji povedal, kaj vse je doživel. Najbrž ji ne bo nikoli in tudi komu drugemu ne. In potem še nesreča... Dva svilarja sta se pobila na gladki plošči, kot bi vedela, da je on tam... Ene mu je vrv prerezala dlan, drugi pa je ves zbit in krvav obvisel na vrvi. Hitro je bil gotov z obvezovanjem. Potem pa so ju, namesto da bi šli do konca bele, tako mikavne gore, vlekli v dolino...

Tudi gladka, rdečkasta ploščad, ki so jo imenovali Rdeči konj, mu je običajla v zavesti. In kaj še vse! Ni si zapomnil

tujih, težko izgovorljivih imen... Če bi se odrekel tem štitritsočakom, morda ne bi izgubil nje...

Potem ko je Tina odšla, se je sestajal z dekleti, ki niso bile tako občutljive kot ta. Če se je zmenil in prišel, je bilo prav, če pa se je premislil in odšel namesto na sestanke v gore, je bilo tudi prav. Vedno je bil dobrodošel in vse so mu oproščale...

Spelzal je nazaj in se povzpnil na vrh poč, kjer se ob izhodu police smer nadaljuje. Tu ju bo čakal. Napravil se bo, kot bi se srečali slučajno. Videj bo, kako se bosta ob izstopu vedla...

Vsak povzroči sam sebi zlo ali navede k temu drugega. Za to ni pomoči. Skozenj so se valila čustva, kakršnih ni poznal. Bila je povodenj, ki pustoši in preplavlja... Dolgo ju ni bilo. Ni se mogel umiriti. Bil je razburjen, razdražen, slutil je bližino greha in iskal je opravičila za krivdo...

Kot se je požar v Karmen naglo razširjal, tako se je tudi poglel. Nekaj časa se je čutila srečno. Duša se je razprostrla prek vseh prepado, plavalja je do žgotečega neba in segala do hladu ledenikov. Potem pa...

Sloki je ležal ob njej in mižal. Pred očmi mu je lebdela prosojna, krvava megla, bil je kot izpraznjen labirint podvodne reke, ki jo posrka suša. Dremal je, izžrpan od zmage in od poraza. Bal se je, kako se bosta vrnila.

S prsti mu je šla skozi lase in rekla: «Čutek imam, kot bi se prebudila iz omedlevice. Goto, vo si jezen name. Spozabil si se, ljubila sva se

MAJOR PIRES IN MINISTER SOARES STA ZAPUSTILA ALŽIR

Začasno prekinjena pogajanja med Portugalsko in Gvinejo

Sporni vprašanji sta postopnost priznanja neodvisnosti in nadzorstvo nad Kapverdskimi otoki - V Ottawi zasedanje ministrov NATO - Soares se bo srečal s Kissingerjem

ALŽIR, 15. — Kljub začetnemu optimizmu na pogajanjih o vprašanju neodvisnosti portugalske kolonije Gvineje-Bissau in Kapverdskih otokov vendarle ni šlo vse kot namazano. Eno uro po začetku pogovorov, po dvotedenski prekinitvi za posvetovanja delegacij s svojimi vladami, sta major Pedro Pires in portugalski zunanji minister Mario Soares zapustila pogajanja in sporočila časniki, da datuma prihodnjega srečanja se niso določili. Soares je dodal, da so se dogovorili o «neposrednem kanalu», preko katerega bodo nadaljevali stike in, ob pravem času, določili datum novega srečanja.

Major Pires je na vprašanja novinarjev odgovoril lakonično, da se bo v domovini posvetoval z voditelji svoje stranke, PAIGC, medtem ko je Soares bil bolj zgovoren. «Kdaj se bomo spet srečali, ne vem. To ni odvisno samo od nas, pač pa tudi od naših sosesk», dejal Soares in nadaljeval rekoč, da ne gre za nepremostljive nesporazume, pač pa za težkoče, s katerimi niso doslej računali. Dodal je, da ni to nič čudnega, saj gre za zapletena pogajanja o izredno važni stvari, vendar je takoj potrdil, da hoče Portugalska doseči mir v svojih kolonijah in konec vojne. Zato, je dejal, ne dvomim v to, da se bomo prej ali slej sporazumeli.

Takoj potem je Soares odpotoval v Lizbon, kjer se bo posvetoval z vlado in predsednikom republike, generalom Antoniom De Spinozo. Jutri pa bo Soares moral odpotovati v Ottawo, prestolnico Kanade, kjer se sestanejo zunanji ministri držav članice Atlantiskega pakta. Na zasedanju NATO bo Soares, kot vse kaže, poskusil izvesti, kaj sodi jo atlantski partnerji o novi portugalski zunanji politiki. Srečal se bo tudi z ameriškim zunanjim ministrom Henryjem Kissingerjem.

Razumljivo je, da Soares polaga veliko važnost na to srečanje. Prvič je, da bo Portugalsko na zasedanju NATO zastopal antifašist, predstavnik demokratične vlade, ki je zrušila vojska brez podpore NATO. Soares je dal o tem izjavo, v kateri je poudaril, da si Portugalska želi odprte zunanje politike in sporazumevanje z vsemi državami sveta, predvsem pa z zavezniki v Atlantiskem paktu.

Glede na to, da je NATO aktivno podpirala tudi portugalske kolonialne vojne v Afriki ni dvomov, da bodo na zasedanju spregovorili tudi o tem aspektu portugalske politike. Morda bo, po tem sestanku, imela Portugalska v svoji «afriški politiki» še bolj zavezane roke, lahko pa tudi obratno.

Ko se je Soares iz Alžira vrnil v Lizbon je moral še odgovorjati na vprašanja časnikiarjev o prekinitvi pogajanj s PAIGC. Dejal je, da je v združje, kljub razumljivim nesoglasjem, ostalo «prisrčno in v znaku vzajemne simpatije». Dejal je še, da je predstavnikom osvobodilnega gibanja Gvineje orisal portugalski načrt, oziroma osnutek

NELJUBA POMOTA?

Učenke neke ameriške katoliške šole v Saint Louisu so po pomoti prejele knjigo z naslovom «Spolne nasladi», namesto knjige «Življenje v kuhinji», ki so jo bile naročile. Lastnik založniškega podjetja, ki je knjigo izdalo, je izjavil, da nobeno od deklet ni vrnilo knjige, ki so jo dobile, čeprav je bila 25 dolarjev dražja od tiste, ki so jo naročile.

ŽELODEC PA TAK

Kirurgji v bolnišnici Nianza v Kisumu, ob Viktorijinem jezeru v Keniji so pacientu vzele iz želodca približno 2 kg željeve, igel, verižic in drugih železnih predmetov. Operacija je popolnoma uspešna, zdravniki pa še sedaj ne vedo, kaj je privedlo pacienta, da se je lotil take pojedinke.

sporazuma, ki je — po nekaterih vesteh — osnovan na načelu postopnosti, in da je sedaj na PAIGC naloga, da predloži protipredlog ali popravke k temeljnemu načrtu.

Več od njega časnikiarji niso izvedeli, pač pa naj bi — po poluradni informacijah — prišlo do nesporazuma, ker je portugalska vlada naročila Soaresu naj vztraja pri držati Kapverdskote, ki so izredne strateške važnosti, PAIGC pa zahteva Kapverdskote v sklopu neodvisne Gvineje.

Nesporazum naj bi nastal tudi glede «tempov» izvajanja sporazuma o priznanju neodvisnosti. Po mnenju Portugalcev, naj bi do neodvisnosti prišlo po vsaj dveh fazah: premirju in demokratizaciji javnega življenja v kolonijah, medtem ko PAIGC zahteva, naj premirju takoj sledi priznanje neodvisnosti, najkasneje v roku par mesecev.

V Lizboni so se medtem sestali člani Sveta narodnega prepoveda, organizma, ki je nasledil «junit» in stoji ob strani predsedniku republike De Spinozi ter gibanja oborože-

nih sil, v glavnem nižjih častnikov. Sestali so se v prostorih oficirske menze in slišati je, da je prišlo med «kapetani» in višjimi vojaškimi predstavniki do nesoglasij v zvezi s politiko, ki jo vodi De Spinoza. Slednji ni po srečanju hotel dati nobene izjave.

Pač pa se je sestala v Lizboni vlada, ki je sprejela dva pomembna sklepa: amnestijo za vse zapornike, ki so osedeli že več kot polovico obsodbe (gre za navadne zločine, ker so politični zaporniki bili že osvobodjeni), medtem ko bodo odpušteni iz službe vsi agenti in funkcionarji DGS (bivše politične policije PIDE). Vlada je tudi napovedala «čistko» v državnem aparatu.

«Concorde» spet v ZDA
NEW YORK, 15. — Nadzvočno letalo «concorde», ki ga izdelujejo v sodelovanju med Francijo in Ve-

liko Britanijo, in ki je privedlo obe gospodarstvi na rob poloma, je danes preletelo Atlantski ocean v 3 urah in 9 minutah. Letalo je bilo v Ameriki že prejšnjega oktobra, ko so odprli prvi del letališča pri Dallasu v Texasu, ki bo eno največjih na svetu. Letalo je tokrat letelo na progi Pariz - Boston in je to progo preletelo v polovičnem času, v primerjavi z zmožnostmi sedanjih potniških letal.

Večja skupina ljudi je skušala preprečiti pristank francosko-britanskega letala, češ da izredno kvarno vpliva na okolje. V pone-deljek bo letalo letelo na progi Boston - Pariz - Boston, ki jo bo preletelo v manj kot 8 ur.

ATENE, 15. — Z odlokom predsednika republike so v Grčiji upokojili 9 divizijskih generalov, drugi 4 pa so napredovali za generale armadnega korpusa. Med temi je tudi šef zloglasne tajne službe KYP Lambros Stathopoulos.

MISOVSKI «FEDERALE» IZ MILANA PRED SODNIKI V GENOVI

Atentatorji na brzec Turin-Rim so vedno bili «na razpolago MSI»

V hribih nad Turinom odkrito novo polvojaško taborišče - Karabinjerji so aretirali tri fašiste

GENOVA, 15. — Kakor tudi preiskave o «mrnih mrežah» in atentatu v Bresciji, tudi proces proti skupini fašistov, ki so aprila lani poskusili minirati brzec Turin - Rim in povzročiti tak pokol, pred katerim bi zbeželo celo spomin na milansko tragedijo na Trgu Fontana, napreduje zgolj z malimi, skorajda neboljlenimi koraki.

Kljub temu, da skušajo oboženi Azzi, Marzotti in De Min zvaliti vsa krivdila na organizacijo pakala na Gianfranca Rogognia, voditelja milanske skupine «La Fenice», ki je pravzaprav zbežal v švicarje, pa vendarle jasneje prihaja na dan za enkrat posredna vloga in povezovala MSI z atentatom. Tega so se največ bali prav namestnik Ammiranteja, poslanec Servello, ki je z Rogognijem in nacistično skupino «La Fenice» imel najtesnejše in prijateljske vezi.

Na zasedanju genovskega sodišča je to okoliščino, za katero javnost ve tudi podrobnosti, potrdil celo milanski «federale» Enzo Leoni. Servellov človek. Ta je namreč priznal, da so bili člani teroristične skupine «La Fenice» istosodno tudi člani MSI. Z Rogognijem se je srečal poslanec Servello, je dejal Leoni, v svojem odvetniškem uradu. Tu je prišlo do diskusije.

Na vprašanje sodnikov je Leoni zvitno odgovoril, da so se mu zdeli člani skupine «La Fenice» razmeroma «ekstremistično nastrojeni». Kaj pomeni za milanskega misovca, da so bili «ekstremistično nastrojeni» ni težko dognati.

Vsekakor pa je glavno priznanje Leoni-ja, ko je dejal: «Izrazili so pripravljenost biti na razpolago stranki».

Pred tem je v dvorani prišlo do incidentov, ker je Rogognijeva prijateljica in sodelavka, Diana Gobis, skušala dokazati, da je ob uri, ko je Rogogni skupaj s sodelavcem Marzorattijem in Del Minom bil odpravljen v Paviu (tu bi moral naložiti na avto Azzi), ki je v vlakcu sestavljen peklenjski stroj, videla obtožena v trgovini njegove žene, v Milanu.

Vsi obtoženci trdijo nasprotno, Gabisova pa je kljub sodnikovim opozorilom vztrajala pri prvotnih trditvah. Sodnik je bil, resnično, ljubo, z njo dovolj mil, saj je povedal, da bi jo lahko ukazal aretirati zaradi krivega pričevanja. A tega ni rekel — ne bo storil. Zakaj ni povedal, pač pa je opozoril Rogognijevu branilca, naj se ne igrača s sodniki. Ta je na te besede vzrožil Breznuspešno, kot vsaj teden dni se nadaljujejo preiskave za odkritje krivcev za krvavi pokol v Bresciji. To je še enkrat obsodil mestni protifašistični odbor, ki je očitno spoznal, da so bila zmanj tu zagotovo pristojnih ministrov. Protifašistični odbor vztraja pri zahtevi, naj sodstvo združi preiskave proti fašizmu v eno samo in ji gre do dna. Vsako razbijanje preiskav namreč okorišča fašiste, ki lahkotneje lezejo skozi slabo stekano preiskovalno mrežo.

Brescianski protifašistični odbor je zato sklenil, da bo v kratkem sklical v mesto, ki ga je okrvavila žrtev sedmih življenj, shod vseh protifašističnih organizacij Italije.

Vrnilo se k preiskavam. Fašista Ortenzia, ki so ga pred dnevi soočili s policijski v Bresciji (brez uspeha), so vrnili v ječo v Ascoli Piceno. To pa je iz Brescie vse.

V Rimu je sodnik Occorsio dal preiskati stanovanje starih mladih fašistov, katere je oboževal obnavljanje fašistične stranke.

Najzanimivejša vest pa prihaja iz hribov nad Turinom. Tu so karabinjerji, člani posade v vasi Chio-monte, v gornjem delu Doline Susa, aretirali tri fašiste: študenta Renza Pinarda, mehanika Paola Remolifa in študenta Stefana Chamberlanda.

Z beogradskega letališča je odpotoval podpredsednik iraškega revolucionarnega sveta šadam Husein, ki ga je ob odhodu pozdravil predsednik ZIS Džemal Bijedić

IRAN ZAHTEVA PODRAŽITEV PETROLEJSKIH PROIZVODOV

Cena petroleja v ospredju trinajstega zasedanja OPEC

Po vsej verjetnosti se cena ne bo spremenila, zvišali pa bodo davke za petrolejske družbe

QUITO, 15. — Prihodnji teden se bo začelo zasedanje držav proizvajalk petroleja, da bi preučili vprašanje nove cene petroleja ter davkov na petrolejske proizvode. Štirinajsto zasedanje držav članic OPEC so sklicali v Ekvadorju, konferenca sama pa bo potekala na sedežu parlamenta. Uradna otvoritev je predvidena za danes, uvodni govor pa bo imel ekvadorski predsednik Rodriguez.

Trinajst ministrov, ki zastopajo države članice, bo moralo odločiti o cenah za tretje trimesečje letošnjega leta na podlagi poročila posebne gospodarske komisije. V poročilu predlaga komisija močan porast davkov, ki jih morajo petrolejske družbe plačati državam proizvajalcem ter zvišanje cene petroleja. Cena se od začetka tega leta ni spremenila, potem ko se je početverila v zadnjem trimesečju 1973. Samo Saudska Arabija, največja izvoznica petroleja (sa. ma izvažala več kot četrtino vsega petroleja OPEC), je proti povišanju cene. Minister za petrolej Saudske Arabije Zaki Jamani bo naj zagovarjal znižanje cene, ki znaša približno 11 dolarjev za sod, na 9 dolarjev. Popolnoma nasprotno stališče ima Iran, ki bi hotel zvišati tako ceno, kot davke. Večina drugih držav je naklonjena vmesni rešitvi: cena naj bi ostala nespremenjena še tri mesece, od 1. julija pa naj bi se davki zvišali za 50 od sto.

Iranši šah je pred časom izjavil, da bi cena sode petroleja morala biti 20 dolarjev. Njegov minister Amuzegar pa ni govoril o številkah. Dejal je samo, da se bo cena morala zvišati z zvišanjem inflacijske stopnje. Amuzegar je mnenja, da cena petroleja ne sme biti nikoli nižja od cene drugih virov energije. Iranski predstavnik je tudi izjavil, da njegova država hoče uvesti poseben davek na doboljubno več kot 50 centov na sod. V-izvozi OPEC pravijo, da so se zaslužki petrolejskih družb, odkar se je začela energetska kriza, povečali od 50 centov na 4 dolare za sod.

Gospodarska komisija OPEC, ki je konec maja sestala na Dunaju, da bi izdelala sugestije, ki jih bodo predložili na konferenci v Quito, je predlagala, naj bi cena petroleja ostala v tretjem trimesečju letošnjega leta nespremenjena, da bi v tem obdobju povišali davke. Petrolejske

VESTI IZ SLOVENSKEGA PRIMORJA

V polnem teku akcija «Delovni dan za Brkine»

V Brkinih nameravajo s temi prispevki urediti cestno povezavo, zgraditi nekaj šol in manjših industrijskih objektov

KOPER, 15. — Akcija «Delovni dan za Brkine» je naletela na polno razumevanje in vseh šestih južnoprimorskih občinah. Gre za to, da bi delovni ljudje tega področja prispevali enodnevnemu zaslužku za pomoč nerazvitem Brkinom. S tem denarjem in z drugimi sredstvi nameravajo urediti v Brkinih cestno povezavo, zgraditi nekaj šol in drugih objektov, pozneje pa tudi nekaj manjših industrijskih objektov. Tako bi Brkini dobili majno potrebno ekonomsko bazo, ki edina predstavlja trajno rešitev za Brkine. Ti kraji so si to tudi zaslužili s svojim velikim prispevkom v narodnoosvobodilnem boju, kakor tudi s požrtvovalnim delom v povojni izgradnji.

Med prvimi so se vključili v akcijo delavci Zavoda za pogodovnanje in melioracijo Kraska v Sežani. Akcijo je podprl na včerajšnji seji tudi obalni komite zveze komuniztov v Kopru, ki je pozval delovne ljudi slovenske obale k pomoči v obliki prispevka enodnevnega za-

služka. Tudi obalni komite ZKS je v svojem pozivu poudaril, da imajo Primorci skupno dolžnost, da se odložijo Brkinom za njihove velike žrtve v narodnoosvobodilnem boju.

LETNA SKUPŠČINA DRUŠTVA ZA PROUCEVANJE JUGOSLOVANSKEGA POMORSTVA

KOPER, 15. — V Kopru je bila danes redna letna skupščina društva za proučevanje in razvoj jugoslovenskega pomorstva. Udeležili so se je znanstveniki in predstavniki pomorskih ustanov iz vse Jugoslavije in razpravljali o raznih vprašanjih, ki zadevajo znanstveno-studijski pristop k problematiki jugoslovenskega pomorstva. Področje dela društva je zelo obširno, saj imajo oddelke za pomorsko gospodarstvo, za pomorsko zgodovino in arheologijo, za tehnične znanosti, za pomorsko pravo, za naravoslovne znanosti, za pomorsko književnost in jezik ter za pomorsko medicino. Na današnji skupščini, ki se je je udeležil tudi predsednik obalnega sveta dr. Branko Furlan, so sprejeli obširen načrt za nove znanstvene študije, ki bodo še bolj prispevale k razvoju Jugoslavije, kot pomorske dežele.

SESTANEK SLOVENSKEH ODVETNIKOV V PORTOROŽU

PORTOROŽ, 15. — Na letnem običnem zboru odvetniške zbornice Slovenije v Portorožu so predvsem naglasili spremembe, ki jih je prinesla nova ustava v ta poklic. Predsednik gre za odločen spopad z nepravilnostmi, ki ovirajo razvoj take družbe, v kateri bo imel delovni človek zaščitene vse pravice, ki izvirajo iz rezultatov njegovega dela. Res pa je tudi, da je v sodstvu tudi precej profesionalnih problemov. Predvsem primanjkuje kadrov, pomankljivosti so v sistemu nagrajevanja za opravljeno delo, mnogo je problemov v zvezi z neustreznimi prostori itd.

BOJ PROTI MRČESU NA OBALI

KOPER, 15. — Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, enota Koper je začel s široko akcijo uničevanja mrčesa na slovenski obali. Zaradi opuščenosti solin in kanalov je mrčesa, zlasti pa še komarjev, zmeraj več. To seveda neugodno vpliva ne samo na stalno prebivalstvo, ampak tudi na dotok domačin in tujih turistov. Dezinfekcijska služba tega zavoda je za letošnji pripravi obširno akcijo uničevanja mrčesa in včeraj je tudi prvič v letošnji sezoni krožilo letalo nad Koprom in okolico in razprševalo dezinfekcijska sredstva.

Pri tem seveda nastane vprašanje, kakšna je učinkovitost teh sredstev in kakšne posledice imajo za ljudi in za rastlinstvo. Strokovnjaki so v zvezi s tem pojasnili novinarjem, da uporabljajo pripravke švicarskega podjetja Ciba-Geigy, ki so zelo učinkoviti. Komarji, muhe in drugi mrčes poginejo najpogosteje v 72 urah, ko pridejo v dotik s tem preparatom. Zal vvelja to tudi za čebele, zato so čebelarje ob tej akciji še posebej opozorili. Glede nevarnosti za človeka, za domače živali, za ptice itd. menijo strokovnjaki, da ni nobene nevarnosti, saj gre za enega izmed najmanj strupenih pripravkov. Ne škoduje niti, če pride v majhnih količinah v človekovo telo ob uživanju rastlin. Sicer pa ta preparat zelo hitro razpada pod vplivom svetlobe in vročine. Ne glede na vse to, pa je bilo prebivalstvo opozorjeno, da pred uporabo dobro opere sadje, zelenjavo itd.

SOLINARSKI ODELEK V PIRANSKEM POMORSKEM MUZEJU

PIRAN, 15. — V piranskem pomorskem muzeju Sergeja Mašera so odprli solinarski odelek, v katerem razstavlja okoli 200 predmetov iz zgodovine sočevaljskih solin ter iz dela in življenja solinarjev. Odelek predstavlja pomembno znanstveno dokumentacijo, hkrati pa tudi atrakcijo za domače in tuje turiste. Gradivo so piranski muzejski delavci požrtvovalno zbirali več let. Ob otvoritvi sta govorila predsednik piranske občinske skupščine Ivan Bažec in ravnatelj muzeja dr. Miroslav Pahor, ki je poudaril, da je solinarski odelek šele začetek pomembne kulturno-znanstvene akcije in da bo v perspektivi treba misliti na razširitev druge oddelke. Med drugim naj bi v eni izmed oddelkov solinarskih hiš prikazali kulturo preprostih solinarjev, predmete, ki so jih nekoč uporabljali in podobno.

SOLSKI USPEHI NA SLOVENSKEH OBALI

KOPER, 15. — Učenci osmih razredov osnovnih šol na slovenski obali so končali s poukom. Znakrat so znani rezultati koprskih osnovnih šol. V Semečli so zabeležili največji uspeh, saj je izdelalo razred od 74. kar 72 učencev, dva pa imata popravne izpite. Na osnovni šoli Janka Premrla - Vojka je izdelalo 88 učencev. Na zaključni prireditvi tretji šoli so podelili diplome najboljšim učencem za solsko in izvenšolsko delo.

V Manili so osvobodili bolivijskega slikarja Benjamina Mendozo (levo), ki je leta 1970 skušal z nožem napasti papeža Pavla VI. ob njegovem obisku na Filipinih

POMEMBNA ZNANSTVENA ODPRAVA NA ATLANTSKEM OCEANU

Tropska klima pod lečo znanstvenikov

Poskus, ki se ga udeležuje približno 4000 oseb, bo veljal več kot 60 milijard lir

ŽENEVA, 15. — Danes bo začela delovati največja mednarodna znanstvena brodnjica, ki so ga kdaj koli zbrali. Ladje imajo nalogo, da v roku 100 dni proučijo učinke tropske klime na vreme vsega sveta. Namen znanstvene odprave je izboljšati sistem vremensolovskih napovedi ter privedi do boljše interpretacije klimatskih sprememb.

Odpravo je priredila svetovna vremensolovna organizacija, ki se je s tem ukvarjala tri leta. Odprava bo stala približno 100 milijonov dolarjev, kar znaša več kot 60 milijard lir. Znano je, da tropski fenomen vplivajo na vso zemeljsko atmosfero. Mehanizem tega fenomena pa je še v dobrih meri ne-

znano. Mednarodno brodnjico, ki se bo udeležila odprave bo delovalo v tropskem pasu Atlantskega oceana med Južno Ameriko in Afriko. Gre za 40 ladij, 13 letal in več tisoč balonov. Poleg tega bodo znanstveniki lahko računali na podatke, ki jih zbira več umetnih satelitov. Ladje se bodo zbrale v Sepegalu, se pravi v njegovem pristanišču Dakar. Znanstvenih poskusa se bo udeležilo skoraj 4.000 oseb.

Na podlagi zbranih elementov bo do, vsaj tako upajo znanstveniki, vremensolovci lahko napovedali vreme teden dni prej. Poleg tega je razvoj vremensolovne vede zelo pomemben tudi za poljedelstvo ter za gospodarstvo sploh. Svoj prispevek

bo dalo kar 70 držav, poskus pa se bo zaključil 30. septembra.

Sredi Atlantskega oceana so se zbrale britanske, brazilske, kanadske, francoske, mehiške, nizozemske, sovjetske, zahodnonemške, vzhodnonemške in ameriške ladje, ki razpolagajo z zelo sodobnimi radarскими napravami in drugimi tehničnimi pripomočki, s pomočjo katerih bodo proučevali sisteme oblakov, ki nastajajo nad tropskimi oceani.

Proučili bodo tudi nekatere predele Afrike in Južne Amerike, predvsem bo znanstvenikom pomagala mreža opazovalnic v približno petdesetih državah. Združene države Amerike so izstrelile umetni sate-

lit, ki se vrtili okoli Zemlje z njeno hitrostjo, tako da ostane vedno nad isto točko zemeljske krogle. Naloga tega satelita bo izdelati natančno mapo sistemov oblakov.

Letala bodo letela nad vzhodnim Atlantskim oceanom ter proučevala način, po katerem sončna toplota, ki segreva prve plasti morja, oskrbuje z energijo celotni svetovni atmosferski sistem. Proučili bo do način, po katerem pride do izmenjave toplote nad oceanom in ozračjem. Poleg tega bi ta ubistva študija morala omogočiti točno proučevanje datuma, ko začnejo prihajati tropski vetrovi, kar bi bilo zelo pomembno za skoraj dve tretjini svetovnega prebivalstva.